

НАРЕДБА за реда за издаване на лицензии и разрешения за безопасно използване на ядрената енергия

Приета с ПМС № 93 от 4.05.2004 г., обн., ДВ, бр. 41 от 18.05.2004 г., изм., бр. 78 от 30.09.2005 г., в сила от 1.10.2005 г., бр. 93 от 24.11.2009 г., в сила от 24.11.2009 г., изм. и доп., бр. 76 от 5.10.2012 г., бр. 4 от 15.01.2016 г., изм., бр. 4 от 9.01.2018 г., в сила от 9.01.2018 г., изм. и доп., бр. 37 от 4.05.2018 г., бр. 53 от 5.07.2019 г.

Глава първа ОБЩ РЕД ЗА РЕГИСТРАЦИЯ И ИЗДАВАНЕ НА ЛИЦЕНЗИИ И РАЗРЕШЕНИЯ (Загл. изм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.)

Раздел I Общи положения

Чл. 1. С наредбата се определя редът за:

1. издаване на лицензии и разрешения на физически и на юридически лица за извършване на дейности, за които съгласно Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ) се предвижда издаване на лицензия или разрешение;

2. изменяне, подновяване, прекратяване и отнемане на издадени лицензии и разрешения;

3. осъществяване на контрол по изпълнението на условията на издадените лицензии и разрешения;

4. (изм. и доп. – ДВ, бр. 37 от 2018 г., изм., бр. 53 от 2019 г.) водене на публичните регистри по чл. 27, ал. 1 и 2 от ЗБИЯЕ;

5. (нова – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) извършване на регистрация за дейности по ЗБИЯЕ и издаване, прекратяване и отнемане на удостоверения за регистрация на съответните дейности;

6. (нова – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) извършване на уведомление за дейности по ЗБИЯЕ.

Чл. 2. Редът за издаване, изменяне, подновяване, прекратяване и отнемане на лицензии за специализирано обучение и за издаване, прекратяване и отнемане на удостоверения за правоспособност по глава трета, раздел VII от ЗБИЯЕ се определя с отделна наредба.

Чл. 3. (Изм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) (1) Председателят на Агенцията за ядрено регулиране (АЯР) издава лицензия или разрешение за дейност или извършва регистрация на дейност, когато са изпълнени следните общи изисквания:

1. заявителят е представил всички необходими документи и е спазил указанията на председателя на АЯР за допълнително представяне на документи;

2. заявителят е изпълнил всички условия по предходни лицензии, разрешения и други актове, издадени по реда на ЗБИЯЕ и свързани с безопасността на заявената дейност;

3. анализът и оценката на представените от заявителя документи потвърждават съответствието с изискванията на ЗБИЯЕ, на тази наредба и на останалите наредби по прилагането на ЗБИЯЕ;

4. заявителят притежава необходимите лицензии, разрешения и други административни актове, които се изискват съгласно ЗБИЯЕ за съответната дейност.

(2) Алинея 1 се прилага съответно и при изменение и подновяване на лицензии и разрешения.

Раздел II

Производство по издаване на лицензии и разрешения

Чл. 4. (1) (Доп. – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) За издаване на лицензия или разрешение заявителят подава до председателя на АЯР писмено заявление на хартиен носител или по електронен път при условията на Закона за електронния документ и електронния подпис, което съдържа:

1. идентификационните данни на заявителя;
2. вида на исканата лицензия или разрешение и общо описание на дейността, която ще се извършва;
3. срока, за който се иска лицензията или разрешението;
4. общо описание на основните характеристики на обекта, в който ще се извършва дейността, и неговото местонахождение, ако се предвижда експлоатация на такъв обект;
5. данни за административните актове, свързани със заявената дейност, които са издадени от други държавни органи;
6. списък на приложените към заявлението документи.

(2) Заявлението се подписва:

1. от физическото лице - заявител;
2. (изм. и доп. – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) от лицето, което има представителна власт по отношение на юридическото лице – заявител.

(3) Заявлението може да бъде подписано от упълномощено лице, ако упълномощаването е извършено писмено с нотариална заверка на подписа. Документите относно упълномощаването се прилагат към заявлението.

(4) (Нова – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) В случаите, когато заявлението се подава по електронен път, то се подписва с електронен подпис при спазване на изискванията на Закона за електронния документ и електронния подпис.

Чл. 5. (1) В зависимост от вида на осъществяваната дейност към заявлението за издаване на лицензия или разрешение трябва да бъдат приложени всички документи или съответстващите на осъществяваната дейност документи по глави втора, трета и четвърта от наредбата, както и документ за платена такса за разглеждане на заявлението, когато такава се дължи.

(2) Заявлението за издаване на лицензия или разрешение и документите, които се прилагат към него, се представят на български език.

(3) Официални документи на чужд език се представят заедно с легализиран превод на български език. Други документи на чужд език се представят заедно с превод на български език, извършен от заклет преводач.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Документите, които се изискват по наредбата, се прилагат в оригинал или като заверено копие на хартиен и електронен носител. В случаите, когато заявлението се подава по електронен път, документите се прилагат във вид на сканирани копия.

(5) (Отм. – ДВ, бр. 4 от 2016 г.).

(6) Документи, които се изискват съгласно наредбата и са приложени от заявителя по предходни заявления, по които са издадени разрешения или лицензии, могат да не се прилагат към заявлението, ако данните и обстоятелствата, които удостоверяват, са непроменени. Тези документи се описват в заявлението, като се посочват регистрационните номера на съответните лицензии и разрешения.

(7) (Изм. – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Когато определени обстоятелства са удостоверени от друг административен орган, от лица, осъществяващи публични функции, или от организации, предоставящи обществени услуги в Република България, не е необходимо заявителят да предоставя информация или доказателствени средства, за които са налице данни, събирани или създавани от тези органи или лица, независимо дали тези данни се поддържат в електронна форма, или на хартиен носител.

Чл. 6. (1) Формалната редовност на заявлението и на приложените към него документи се проверява в 14-дневен срок от постъпването в деловодството на АЯР, а при заявление за издаване на лицензия или разрешение за ядрено съоръжение - в 45-дневен срок.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Ако заявлението не отговаря на изискванията по чл. 4 и 5, на заявителя писмено се указва да отстрани в подходящ срок, но не по-малък от 14 дни, допуснатите нередовности.

(3) Ако заявителят не отстрани допуснатите нередовности в срока по ал. 2, председателят на АЯР отказва да издаде лицензията или разрешението с мотивирана заповед.

(4) (Нова – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) Не се изисква писмено произнасяне по отношение на формалната редовност на заявлението и приложените към него документи, когато при проверката по ал. 1 не се констатират нередовности.

Чл. 7. (1) Председателят на АЯР може да проверява заявените данни и обстоятелства служебно, като компетентните държавни и общински органи и администрации и заявителите са длъжни да оказват необходимото съдействие.

(2) Във връзка с издаването на лицензиите и разрешенията председателят на АЯР може да иска становища от компетентните държавни и общински органи.

Чл. 8. (1) (Изм. – ДВ, бр. 4 от 2016 г., бр. 37 от 2018 г.) Председателят на АЯР възлага на административните звена на АЯР да извършат преглед на заявлението и на приложените към него документи и оценка на обстоятелствата, съдържащи се в тях, включително чрез проверка на място, за установяване на съответствието с изискванията на чл. 3.

(2) Във връзка с издаването на лицензии и разрешения председателят на АЯР може да възлага на Консултативния съвет по въпросите на ядрената безопасност и на Консултативния съвет по въпросите на радиационната защита да дадат становища по научните аспекти на ядрената безопасност и радиационната защита.

(3) При необходимост председателят на АЯР възлага на външни организации или

специалисти да извършат проучвания, изследвания и експертизи, свързани с ядрената безопасност и радиационната защита.

(4) В съответствие с резултатите от дейностите по ал. 1 - 3 председателят на АЯР може да укаже на заявителя в подходящ срок, но не по-дълъг от 3 месеца, да допълни представените документи, допълнително да представи документи или допълнително да извърши проучвания, както и други действия с цел установяване на съответствие с изискванията на чл. 3. При неизпълнение на указанията се прилага чл. 6, ал. 3.

(5) Срокът за издаване на лицензията или разрешението започва да тече от получаване на заявлението по чл. 4, ал. 1, съответно от датата на изпълнение на указанията, дадени по реда на чл. 6, ал. 2 и по реда на ал. 4.

(6) (Нова – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Извън случаите по ал. 5, при служебно събиране на доказателства за обстоятелства, удостоверени от друг административен орган, срокът за издаване на лицензии и разрешения започва да тече от датата на получаване в АЯР на съответните документи.

Чл. 9. (1) Председателят на АЯР издава лицензията или разрешението, ако са налице изискванията на чл. 3, или с мотивирана заповед отказва издаването на исканата лицензия или разрешение.

(2) В случаите, когато въз основа на издадено разрешение се налага служебно изменение на условията на лицензията, председателят на АЯР изменя лицензията по реда на раздел IV.

(3) Лицензиите, разрешенията и заповедите по ал. 1 се издават в сроковете по чл. 18, ал. 1 и 2 ЗБИЯЕ. Останалите заповеди по наредбата се издават в предвидените с наредбата срокове.

Чл. 10. (1) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Лицензиите се издават за срок до 10 години.

(2) Разрешенията се издават за срок, определен съобразно вида на извършваната дейност.

Чл. 11. (1) Издадените лицензии, разрешения и заповеди за отказ за издаване на лицензии и разрешения се връчват на заявителя, на негов законен или изрично упълномощен представител или се изпращат по пощата с препоръчано писмо с обратна разписка, в която се отбелязват видът и регистрационният номер на издадения акт.

(2) (Нова – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) При наличие на изрично искане за начина на получаване от страна на заявителя, направено при депозиране на заявлението, индивидуалният административен акт може да бъде получен на мястото, където е заявен, или на посочен точен адрес, в случай че е заявено получаване чрез лицензиран пощенски оператор или по електронен път, при наличието на технически, програмни и организационно-технологични условия за това.

(3) (Предишна ал. 2, доп. – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Лицензията или разрешението се връчва или изпраща на заявителя по реда на ал. 1 и 2 след представяне на копие от документа за платена първоначална лицензионна такса, съответно на такса за издаване на разрешение, в размер, определен съгласно Тарифата за таксите, събирани от Агенцията за ядрено регулиране по ЗБИЯЕ, одобрена с Постановление № 206 на Министерския съвет от 2003 г. (ДВ, бр. 85 от 2003 г.).

(4) (Предишна ал. 3 – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Когато за извършване на една и съща промяна се налага издаване на повече от едно разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 5 ЗБИЯЕ, такса се дължи само за издаване на първото разрешение. Не се дължи такса за:

1. служебно изменение на лицензията в рамките на издадено разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 5 ЗБИЯЕ;

2. (доп. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) изменения на лицензии или разрешения в изпълнение на условия, поставени в същите или в други лицензии или разрешения, издадени от председателя на АЯР на същия заявител или във връзка с изпълнение на указания, дадени при осъществяването на контрол по глава пета от ЗБИЯЕ, както и при организационни промени, въз основа на нормативен акт или решение на Министерския съвет.

Раздел III

Обхват и съдържание на лицензиите и разрешенията

Чл. 12. (1) Председателят на АЯР издава лицензия или разрешение за всяка от дейностите, предвидени в чл. 15, ал. 3 и 4 ЗБИЯЕ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) За всеки блок и за всяко друго ядрено съоръжение на площадката на ядрена централа се издава отделна лицензия за експлоатация или за извеждане от експлоатация, както и отделно разрешение за проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация, доколкото в закона не е установено друго.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Разрешение по ал. 2, заповед за одобряване на избраната площадка и заповед за одобряване на изготвения технически проект могат да бъдат издадени за обособен отделен етап от дейността, ако заедно с документите за издаването на разрешението или заповедта заявителят е обосновал необходимостта от отделно изпълнение на съответния етап.

(4) В случаите, когато едно лице извършва дейности в няколко обекта, за които се предвижда издаване на едни и същи по вид лицензии и разрешения, за тези дейности може да се издаде обща лицензия или разрешение.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) За едно и също ядрено съоръжение последващо разрешение по чл. 33, ал. 1 или лицензия по чл. 35, ал. 1 ЗБИЯЕ се издава на лицето - титуляр на предходно разрешение или лицензия, на неговия правоприемник в случай на извършено преобразуване, както и на приобретател на вещни права върху имуществото, с което ще се извършва дейността. Това изискване се прилага и когато производството по издаване на разрешение или лицензия е започнато от титуляря на предходното разрешение или лицензия, ако той е дал писмено съгласие.

(6) (Нова - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) При смяна на титуляря на разрешение или лицензия правата и задълженията, произтичащи от актове, издадени на титуляри на предходни разрешения и лицензии, обвързват новия титуляр.

Чл. 13. (1) Лицензията и разрешението съдържат:

1. наименованието на държавния орган, който издава акта;
2. вида на съответната лицензия или разрешение;
3. регистрационния номер на лицензията или разрешението;
4. правните основания за издаването на акта;
5. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., бр. 4 от 2016 г.) съответните идентификационни данни за лицето – лицензиант или титуляр на разрешение, при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни;
6. дейността, за която се издава лицензията или разрешението;
7. обекта, за който се издава лицензията или разрешението, ако се предвижда осъществяването на дейност в такъв обект;
8. срока на лицензията или разрешението;
9. общите и специалните условия, които определят правата и задълженията на лицензианта или на титуляря на разрешението.

(2) Общите условия на лицензията или разрешението се определят в съответствие с вида на дейността и могат да обхващат:

1. подробно описание на дейностите, за които се издава лицензията или разрешението;

2. подробно описание на обекта, за който се издава лицензията или разрешението, ако се предвижда осъществяването на дейност в такъв обект;

3. основни изисквания за осъществяване на дейността;

4. задължения, свързани с поддържането на финансови и материални ресурси;

5. изисквания, свързани с персонала;

6. изисквания, свързани с радиационната защита;

7. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) изисквания, свързани със системата за управление на дейността;

8. изисквания, свързани с осигуряване на аварийната готовност;

9. задължения, свързани с уведомяването при отклонения от нормалната експлоатация и при аварии;

10. задължения, свързани с отчитането и контрола на ядрения материал и радиоактивните отпадъци (РАО);

11. задължения, свързани с управлението на отработеното гориво и РАО;

12. задължения, свързани с прилагането на гаранциите за неразпространение на ядреното оръжие;

13. задължения, свързани с осигуряване на физическата защита;

14. задължения, свързани с удостоверяване изпълнението на условията на лицензията или разрешението;

15. задължения, свързани с осъществяването на контрол по изпълнението на лицензията или разрешението;

16. задължения, свързани с преустановяването на дейността.

(3) Специалните условия на лицензията или разрешението могат да обхващат:

1. изисквания, свързани с организацията на дейността на лицензианта или титуляря на разрешение при възлагане на външни организации извършването на дейности от значение за ядрената безопасност, радиационната защита, аварийната готовност и физическата защита, както и изисквания, свързани с осигуряването на възможност за осъществяване на контрол върху изпълнението на тези дейности;

2. изисквания, свързани със съхраняването на документи;

3. изисквания, свързани с предоставянето на периодична информация за изпълнение на дейностите по лицензията или разрешението;

4. изисквания, свързани с осъществяването на следващи етапи от дейността в случаите, когато разрешението е издадено за отделни етапи от дейността;

5. изисквания, свързани с изпълнението на задълженията на лицензианта или на титуляря на разрешение по чл. 16 от ЗБИЯЕ;

6. изисквания, свързани с обществения ред и с националната сигурност;

7. други условия, свързани със започването или с осъществяването на дейността.

(4) Лицензиите и разрешенията могат да съдържат приложения.

(5) В приложение към лицензия за експлоатация на ядрено съоръжение задължително се включва списък на вътрешните правила за осъществяване дейността на лицензианта, като инструкции, програми, технологични регламенти и други, чието съществено изменение оказва влияние върху ядрената безопасност, радиационната защита, физическата защита или аварийната готовност на съоръжението и поради това е основание

за издаване на разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 5 ЗБИЯЕ.

(6) Преди да направи изменения в документите, включени в приложението по ал. 5, лицензиантът уведомява председателя на АЯР за съдържанието на предвижданите изменения. Председателят на АЯР се произнася писмено в 30-дневен срок относно необходимостта измененията да бъдат извършени след издаване на разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 5 ЗБИЯЕ. Непроизнасянето в този срок се счита за мълчаливо съгласие за извършване на измененията.

Чл. 14. (1) (Доп. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Когато са налице основания за изменение на лицензията или разрешението при условията на чл. 21, ал. 1 и чл. 21а ЗБИЯЕ, лицензиантът или титулярят на разрешение е длъжен в едномесечен срок да уведоми председателя на АЯР за настъпването на обстоятелствата, които налагат изменение на лицензията или разрешението, и да поиска съответното изменение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Търговско дружество - титуляр на разрешение по чл. 33, ал. 1 ЗБИЯЕ или на лицензия по чл. 35, ал. 1 ЗБИЯЕ, което възнамерява да извърши преобразуване чрез вливане, сливане, разделяне, отделяне, отделяне на еднолично търговско дружество, промяна на правната форма, прехвърляне на търговското предприятие или непарична вноска в капитала на друго дружество на имущество - обект на лицензии или разрешения, както и намаляване или увеличаване на капитала, е длъжно предварително да уведоми за това председателя на АЯР и да представи оценка за значението на тези действия за ядрената безопасност и радиационната защита с оглед последващото прилагане на чл. 21, ал. 1 или чл. 21а ЗБИЯЕ.

(3) В случаите по ал. 2 председателят на АЯР в 30-дневен срок от уведомяването изразява становище за наличието на обстоятелства от съществено значение за ядрената безопасност и радиационната защита, както и за обстоятелства, които предполагат прекратяване или изменение на лицензията или разрешението.

(4) Извън случаите, когато изменението на заявените по реда на наредбата данни и обстоятелства е основание за издаване на разрешение или за изменение на издадените лицензия или разрешение, заявителите, лицензиантите и титулярите на разрешения са длъжни да уведомяват председателя на АЯР за изменението на заявените данни и обстоятелства в 7-дневен срок от възникването им.

Чл. 15. Издадените по реда на наредбата лицензии и разрешения влизат в сила след издаването на всички предвидени от закона лицензии, разрешения или други административни актове, необходими за извършването на съответната дейност.

Раздел IV

Изменение на лицензия или разрешение

Чл. 16. (1) Издадена лицензия или разрешение се изменя от председателя на АЯР по искане на лицензианта или на титуляря на разрешение или служебно.

(2) По отношение на допълването на издадена лицензия или разрешение се прилагат правилата относно изменение на лицензиите и разрешенията.

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) (1) Лицензията или разрешението могат да бъдат изменени служебно от председателя на АЯР в случаите по чл. 21, ал. 4 ЗБИЯЕ.

(2) Извън случаите по ал. 1 лицензията за експлоатация на ядрено съоръжение се изменя служебно, когато издаването на разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 5 ЗБИЯЕ налага изменение на съдържанието на лицензията.

(3) Председателят на АЯР уведомява писмено лицензианта или титуляря на

разрешение за откриването на производството за служебно изменение на лицензията или разрешението. Лицензиантът, съответно титулярят на разрешението, може в 14-дневен срок да изрази писмено становище по основанията за изменение на лицензията, съответно на разрешението.

(4) Лицензията или разрешението могат да бъдат изменени след изтичането на срока по ал. 3.

(5) В случаите по ал. 2 лицензията се изменя с разрешението по чл. 15, ал. 4, т. 5 ЗБИЯЕ, като се привежда в съответствие с предвидените в него условия. В разрешението задължително се посочват измененията в лицензията и новото им съдържание.

(6) При наличие на несъответствие между условията на издаденото разрешение по ал. 2 и извършените с него изменения на лицензията се прилагат условията на разрешението.

Чл. 18. (1) (Доп. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Лицензия или разрешение се изменят по искане на лицензианта или на титуляря на разрешението със заповед на председателя на АЯР в случаите по чл. 21, ал. 1 и чл. 21а, ал. 1 ЗБИЯЕ.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Лицензиантът или титулярят на разрешението е длъжен в едномесечен срок от настъпване на обстоятелствата, налагащи изменение на лицензията или разрешението, да поиска изменението със заявление, подадено на хартиен носител или по електронен път при условията на Закона за електронния документ и електронния подпис, което съдържа:

1. идентификационните данни на заявителя;
2. регистрационния номер на лицензията или разрешението;
3. обосновка за исканото изменение;
4. предложение за изменение.

(3) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. документи, които установяват обстоятелствата, свързани с исканото изменение;
2. документ за внесена такса, когато такава се дължи.

Чл. 19. (1) Председателят на АЯР се произнася по заявлението за изменение на лицензия в срокове, както следва:

1. (доп. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., изм. и доп., бр. 37 от 2018 г.) в 6-месечен срок - относно изменението на лицензия по чл. 15, ал. 3, т. 1, 8 и 9 ЗБИЯЕ;
2. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., бр. 37 от 2018 г.) в двумесечен срок - относно изменението на лицензия по чл. 15, ал. 3, т. 2 - 5 ЗБИЯЕ.

(2) Председателят на АЯР се произнася по заявлението за изменение на разрешението в срокове, както следва:

1. (отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.);
2. (изм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) в 3-месечен срок – относно изменението на разрешението по чл. 15, ал. 4, т. 1 – 4, 15 и 18 от ЗБИЯЕ;
3. в едномесечен срок - в останалите случаи.

Чл. 20. (1) Ако в определения срок по чл. 21, ал. 2 ЗБИЯЕ лицензиантът или титулярят на разрешението не поиска изменение на лицензията или разрешението, председателят на АЯР го уведомява писмено за наличието на обстоятелствата, налагащи изменението, като го предупреждава за последиците съгласно чл. 23, ал. 2 ЗБИЯЕ при неподаване на заявлението.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Ако в 14-дневен срок от уведомяването по ал. 1 лицензиантът или титулярят на разрешението не поиска изменение, председателят на АЯР може да отнеме лицензията или разрешението в съответствие с изискванията на раздел VII

или да измени служебно лицензията или разрешението.

Чл. 21. По въпросите, които изрично не са уредени в този раздел, се прилагат съответно разпоредбите на раздел II.

Раздел V

Подновяване на лицензия или разрешение

Чл. 22. Лицензиите и разрешенията се подновяват по реда на този раздел по искане на лицензианта, съответно на титуляря на разрешението. Подновяването може да обхваща:

1. продължаване на срока;
2. продължаване на срока заедно с изменение на условията за осъществяване на дейността.

Чл. 23. (1) (Доп. – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) За подновяване на лицензията или разрешението заявителят подава заявление, подадено на хартиен носител или по електронен път при условията на Закона за електронния документ и електронния подпис, което съдържа:

1. идентификационните данни на заявителя;
2. регистрационния номер на лицензията или разрешението;
3. искане за подновяване на лицензията или разрешението;
4. предложение за изменение на срока, а в случаите по чл. 22, т. 2 - и обосновано предложение за изменение на условията на лицензията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) За ядрени съоръжения към заявлението по ал. 1 се прилага обосновка на новия срок, а в случаите на подновяване на лицензия се прилагат и:

1. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., бр. 37 от 2018 г.) отчет от периодичния преглед на безопасността и проект на интегрирана програма за изпълнение на мерки за подобряване на безопасността в съответствие с глава пета, раздел пети от Наредбата за осигуряване на безопасността на ядрените централи (ДВ, бр. 76 от 2016 г.);
2. документ за платена такса за разглеждане на заявлението в съответствие с глава четвърта от Тарифата за таксите, събирани от Агенцията за ядрено регулиране по ЗБИЯЕ.

(3) (Нова - ДВ, бр. 76 от 2012 г., изм., бр. 37 от 2018 г.) За дейности с източници на йонизиращи лъчения (ИЙЛ) към заявлението по ал. 1 се прилага обосновка на новия срок, а в случаите на подновяване на лицензия се прилагат и:

1. актуализиран анкетен лист по образец, утвърден от председателя на АЯР, който съдържа информация за:

- а) използваните и съхраняваните ИЙЛ и дейностите с тях;
- б) персонала и организацията на работа с ИЙЛ в обекта;
- в) средствата за радиационен мониторинг и индивидуален дозиметричен контрол;
- г) организацията и мерките за осигуряване на радиационна защита и физическа защита;

2. документ за платена такса за разглеждане на заявлението в съответствие с глава четвърта от Тарифата за таксите, събирани от Агенцията за ядрено регулиране по ЗБИЯЕ.

(4) (Нова - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Към актуализирания анкетен лист по ал. 3, т. 1 се прилагат актуални инструкции, програми, заповеди и други вътрешни документи на заявителя.

(5) (Нова - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) За обекти с радиоактивни вещества актуализираният анкетен лист по ал. 3, т. 1 се съгласува с компетентните органи на Министерството на вътрешните работи относно физическата защита в предвидените от закона случаи.

Чл. 24. (1) Заявлението за подновяване на лицензията се подава в следните срокове:

1. (доп. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) за лицензия по чл. 15, ал. 3, т. 1 и 8 ЗБИЯЕ - не по-рано от 18 месеца и не по-късно от 12 месеца преди изтичането на срока на действащата лицензия;

2. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., изм. и доп., бр. 37 от 2018 г.) за лицензия по чл. 15, ал. 3, т. 2 - 5 и 9 от ЗБИЯЕ - не по-късно от два месеца преди изтичането на срока на действащата лицензия.

(2) Заявлението за подновяване на разрешение се подава не по-късно от 30 дни преди изтичането на определения в него срок.

(3) В случаите, когато заявлението е подадено в сроковете по ал. 1 и 2, до издаването на новата лицензия или разрешение заявителят осъществява дейността при условията на лицензията или разрешението, чието подновяване е поискал.

(4) Алинея 3 се прилага и когато сроковете по ал. 1 и 2 не могат да бъдат спазени по обективни причини.

(5) При неспазване на сроковете по ал. 1 и 2, както и когато не са налице обективни причини по ал. 4 се прилагат разпоредбите за издаване на лицензия или разрешение по раздел II.

Чл. 25. (1) Председателят на АЯР се произнася по заявление за подновяване на лицензия в сроковете по чл. 18, ал. 1 ЗБИЯЕ.

(2) Председателят на АЯР се произнася по:

1. заявление за подновяване на разрешение по чл. 22, т. 1 - в 20-дневен срок от подаването;

2. заявление за подновяване на разрешение по чл. 22, т. 2 - в сроковете по чл. 18, ал. 2 ЗБИЯЕ.

Чл. 26. (1) При разглеждане на заявлението за подновяване на лицензията или разрешението председателят на АЯР преценява съответствието с изискванията на чл. 3. По разглеждането на заявление за подновяване на лицензия председателят на АЯР преценява и изпълнението на условията на първоначалната лицензия.

(2) Въз основа на преценката по ал. 1 председателят на АЯР подновява лицензията или разрешението, като ги преиздава със съдържанието, определено съгласно чл. 13.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Лицензията се подновява за срок, не по-дълъг от сроковете по чл. 35, ал. 3 и чл. 58, ал. 3 ЗБИЯЕ.

(4) Разрешенията се подновяват за срок не по-дълъг от срока на първоначалното разрешение.

Чл. 27. По въпросите, които изрично не са уредени в този раздел, се прилагат съответно разпоредбите на раздел II.

Раздел VI

Прекратяване на лицензия или разрешение

Чл. 28. (1) Лицензията или разрешението се прекратяват:

1. с изтичането на срока, ако не е подадено заявление за подновяване при условията на раздел V;

2. преди изтичането на срока на издадено разрешение - с изпълнението на дейността, за която е издадено разрешението;

3. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) при подадено от лицензианта или титуляря на разрешение заявление за прекратяване на лицензията или разрешението;

4. поради отнемане на лицензията или разрешението;
5. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) при обявяване в несъстоятелност или при прекратяване с ликвидация на юридическото лице - лицензиант или титуляр на разрешение;
6. при смърт на физическо лице - лицензиант или титуляр на разрешение;
7. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) при преобразуване на юридическото лице - титуляр, когато към момента на извършване на вписването в търговския регистър не е налице изменение на разрешението в съответствие с чл. 21а, ал. 1 ЗБИЯЕ;
8. (нова - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) при издаване на нова лицензия за същата дейност на същия или на нов титуляр.

(2) В случаите по ал. 1, т. 2 титулярят на разрешение е длъжен да уведоми писмено председателя на АЯР за изпълнението на дейността. Уведомяването може да бъде направено и заедно със заявлението за издаване на лицензия или разрешение за последващ етап от дейността.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., доп., бр. 4 от 2016 г.) Председателят на АЯР прекратява лицензията или разрешението със заповед освен в случаите по ал. 1, т. 1, 5 - 8, когато лицензията или разрешението се прекратяват автоматично. По отношение връчването на заповедта за прекратяване се прилагат изискванията на чл. 11, ал. 1 и 2.

(4) Лицензията или разрешението се смятат за прекратени от датата на настъпване на събитието, с изключение на случаите по ал. 1, т. 2 - 4, когато прекратяването настъпва от датата на влизане в сила на издадената от председателя на АЯР заповед.

(5) (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

Чл. 29. (Доп. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Заявлението за прекратяване на лицензия или разрешение по чл. 28, ал. 1, т. 2 и 3 се подава на хартиен носител или по електронен път при условията на Закона за електронния документ и електронния подпис и съдържа:

1. идентификационните данни на заявителя;
2. регистрационния номер на лицензията или разрешението;
3. предприетите и необходимите мерки за осигуряване на ядрената безопасност, радиационната защита и физическата защита.

Чл. 30. (1) По подадено заявление по чл. 29 председателят на АЯР:

1. издава заповед за прекратяване на лицензията или разрешението;
2. мотивирано отказва да прекрати лицензията или разрешението, ако не са извършени необходимите предварителни действия за осигуряване на ядрената безопасност, радиационната защита и физическата защита.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 24.11.2009 г., доп., бр. 76 от 2012 г., изм., бр. 4 от 2018 г., в сила от 9.01.2018 г.) Във връзка с прекратяването на лицензията или разрешението председателят на АЯР може да иска становища от министъра на енергетиката, министъра на отбраната, министъра на вътрешните работи, министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството и от министъра на здравеопазването.

(3) Председателят на АЯР се произнася по подадено заявление за прекратяване на лицензията или разрешението в следните срокове:

1. в двумесечен срок от подаване на заявление за прекратяване на лицензия, а когато се иска прекратяване на лицензия за експлоатация на ядрено съоръжение - в 9-месечен срок;
2. в едномесечен срок от подаване на заявление за прекратяване на разрешение.

Раздел VII

Отнемане на лицензия или разрешение

Чл. 31. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Лицензията или разрешението се отнема в случаите по чл. 23, ал. 1, т. 1, букви "а" и "б" и т. 2 и 4 ЗБИЯЕ.

Чл. 32. (1) При установяване наличието на основанията за отнемане на лицензията или разрешението по чл. 31 председателят на АЯР е длъжен да предупреди писмено лицензианта или титуляря на разрешение за направените констатации и да даде подходящ срок за привеждане на дейността в съответствие с нормативните изисквания и с условията на издадената лицензия или разрешение.

(2) В срока по ал. 1 лицензиантът или титулярят на разрешение може да представи обяснения и възражения по направените констатации, както и да поиска удължаване на дадения срок.

(3) Когато в резултат на постъпилите обяснения и възражения се установи, че първоначално определеният срок за привеждане на дейността в съответствие с нормативните изисквания и с условията на издадената лицензия или разрешение е недостатъчен или ако са налице други обективни причини, председателят на АЯР може да удължи този срок, за което уведомява лицензианта или титуляря на разрешение по реда на ал. 1.

Чл. 33. (1) Ако лицензиантът или титулярят на разрешение не приведе дейността си в съответствие с нормативните изисквания и с условията на издадената лицензия или разрешение в определения срок и след преценка на обстоятелствата и дадените обяснения и възражения, председателят на АЯР отнема издадената лицензия или разрешение със заповед.

(2) Заповедта за отнемане на лицензия или разрешение съдържа:

1. правното основание за издаването на заповедта;
2. фактическите основания за издаване на заповедта, освен ако лицензията или разрешението се отнемат на основание чл. 23, ал. 1, т. 4 ЗБИЯЕ;
3. становище по обясненията на лицензианта или на титуляря на разрешение, освен ако лицензията или разрешението се отнема на основание чл. 23, ал. 1, т. 4 ЗБИЯЕ;
4. срок не по-дълъг от една година, в който лицето не може да кандидатства за издаване на нова лицензия за същата дейност.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Заповедта по ал. 1 се връчва по реда на чл. 11, ал. 1 и 2 на лицензианта или на титуляря на разрешение, съответно на лицето, което има право да го представлява.

Глава втора

ЛИЦЕНЗИИ И РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ДЕЙНОСТИ В ЯДРЕНИ СЪОРЪЖЕНИЯ И ЗА СДЕЛКИ С ЯДРЕНИ СЪОРЪЖЕНИЯ И С ЯДРЕН МАТЕРИАЛ

Раздел I

Основни положения

Чл. 34. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., изм., бр. 37 от 2018 г.) По реда на тази глава се издават лицензиите и разрешенията по чл. 15, ал. 3, т. 1 и 8 и ал. 4, т. 1 – 5, 15 и 16 от ЗБИЯЕ.

(2) Разрешенията по чл. 15, ал. 4, т. 1 - 4 ЗБИЯЕ се издават, преди да е издадена лицензия за експлоатация на ядреното съоръжение.

(3) Освен в предвидените в наредбата случаи заявление за издаване на разрешение за проектиране по чл. 15, ал. 4, т. 2 от ЗБИЯЕ се подава, след като е издадена заповедта за одобряване на избраната площадка.

(4) Освен в предвидените в наредбата случаи избраната площадка и изготвеният технически проект се одобряват с отделни заповеди по чл. 33, ал. 4 ЗБИЯЕ, които се издават в 9-месечен срок от представяне на документите по чл. 37, съответно на документите по чл. 40.

(5) Ако титулярят на разрешението за избор на площадка поиска това със заявлението за издаване на разрешение за проектиране и ако са изпълнени предвидените в наредбата изисквания:

1. заповедта по чл. 33, ал. 4 ЗБИЯЕ за одобряване на избраната площадка може да бъде издадена в срока за издаване на разрешението за проектиране;

2. с една заповед по чл. 33, ал. 4 ЗБИЯЕ, която се издава след издаване на разрешението за проектиране, могат да бъдат одобрени избраната площадка и изготвеният технически проект.

(6) Заявление за издаване на разрешение за строителство на ядрено съоръжение по чл. 15, ал. 4, т. 3 ЗБИЯЕ се подава само ако избраната площадка и изготвеният технически проект са одобрени по реда на чл. 33, ал. 4 ЗБИЯЕ.

(7) Заповедите по ал. 4 и 5 се връчват на заявителя по реда на чл. 11.

(8) (Нова - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Разрешение по ал. 1 и заповеди по ал. 3 и 4 могат да бъдат издадени за обособен отделен етап от дейността, ако заедно с документите за издаването на разрешението или заповедта заявителят е обосновал необходимостта от отделното изпълнение на съответния етап.

Чл. 35. (1) (Доп. – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Заявлението за издаване на лицензия или разрешение по тази глава трябва да съдържа данните по чл. 4 при спазване на изискванията по чл. 5, ал. 7 и към него се прилагат:

1. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., отм., бр. 37 от 2018 г.);

2. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., отм., бр. 37 от 2018 г.);

3. (изм. и доп. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., отм., бр. 53 от 2019 г.);

4. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава финансови ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за ядрена безопасност и радиационна защита;

5. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава технически ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за ядрена безопасност и радиационна защита;

6. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава материални ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за ядрена безопасност и радиационна защита;

7. документи относно управленската и организационната структура на заявителя;

8. документи относно числеността, образованието и квалификацията на персонала и разпределението на длъжностите;

9. обосновка на продължителността на срока, за който се иска лицензията или

разрешението;

10. списък на приложимите за съответната дейност стандарти, както и други документи, които установяват съответствието с изискванията за извършване на съответната дейност по тази глава.

(2) Документите по ал. 1 не се прилагат към заявление за издаване на разрешение за извършване на промени по раздел VII.

Раздел II

Разрешение за определяне местоположението на ядрено съоръжение (избор на площадка)

Чл. 36. (1) Заявлението за издаване на разрешение за избор на площадка трябва да отговаря на изискванията на чл. 35, ал. 1. Към заявлението се прилагат и следните документи:

1. концептуално описание на ядреното съоръжение, обща характеристика и критерии за приемливост на площадките;

2. план-задание за извършване на предварителни проучвания, който съдържа информация относно обхвата на предвидените прединвестиционни проучвания съгласно Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти (ДВ, бр. 51 от 2001 г.);

3. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) описание на системата за управление на дейността.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

(3) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) За национално хранилище за погребване на РАО към заявлението по ал. 1 се прилага решение на Министерския съвет по чл. 74, ал. 3 ЗБИЯЕ.

Чл. 37. (1) Към искането за издаване на заповед за одобряване на избраната площадка по чл. 33, ал. 4 ЗБИЯЕ се прилагат следните документи:

1. предварителен отчет за анализ на безопасността на ядреното съоръжение, който съдържа поне следните данни:

а) общо описание и характеристики на ядреното съоръжение;

б) основните цели, принципи и критерии за безопасност, които се прилагат при обосновката на безопасността на ядреното съоръжение;

в) видовете и количествата РАО, които се очаква да бъдат получени в резултат на експлоатацията на съоръжението, начина на тяхното управление до окончателното им погребване или до освобождаването им от регулиращ контрол;

г) сравнение на предлаганите площадки от гледна точка на ядрена безопасност и радиационна защита и избор на вариант, при което се отчитат: влиянието на факторите с техногенен и природен произход върху безопасността на съоръжението; радиационното влияние на ядреното съоръжение върху населението и околната среда; специфичните характеристики на площадката от значение за мигрирането и натрупването на радиоактивни вещества; възможностите за прилагане на мерки за защита на населението в случай на авария в ядреното съоръжение; размерите на зоните с особен статут и на зоните за аварийно планиране;

д) резултатите от извършеното проучване на характеристиките на избраната площадка, включително: географските, топографските и демографските условия; техногенните фактори; хидро-метеорологичните условия; геоложките, хидроложките,

сеизмичните и инженерно-геоложките условия; специфичните характеристики на площадката и на района за целите на аварийното планиране, управлението на аварията и физическата защита;

е) списък на литературните източници, от които са използвани данни и информация за обосновка на предлаганата площадка;

ж) списък на лицата, които са участвали в подготовката на документите и в изследванията на площадката, както и данни за квалификацията на тези лица;

2. програми за наблюдения на площадката, включително: сеизмичен мониторинг, режим на подземните и повърхностните води и наблюдение на други природни явления;

3. (отм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.);

4. програма за допълнителни изследвания на избраната площадка, когато представеният отчет за анализ на безопасността доказва необходимостта от такива изследвания;

5. други документи, потвърждаващи съответствието с изискванията, установени в наредбите по чл. 26, ал. 2 ЗБИЯЕ, и изпълнението на условията на разрешението за избор на площадка.

(2) Когато се предвижда ядреното съоръжение да бъде разположено на площадката на вече изградено и въведено в експлоатация друго ядрено съоръжение, в предварителния отчет за анализ на безопасността се отчита възможното влияние върху безопасността на предлаганото ново ядрено съоръжение и на другите ядрени съоръжения, разположени на същата площадка.

Чл. 38. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., бр. 37 от 2018 г.) След издаване на разрешението за избор на площадка и ако са извършени необходимите проучвания на площадката съгласно чл. 37, ал. 1, т. 1, букви "г" и "д", заявителят може да подаде заявление за издаване на разрешение за проектиране, преди да е издадена заповед за одобряване на избраната площадка.

Раздел III

Разрешение за проектиране на ядрено съоръжение

Чл. 39. (1) Заявлението за издаване на разрешение за проектиране на ядрено съоръжение трябва да отговаря на изискванията на чл. 35, ал. 1. Към заявлението се прилагат и следните документи:

1. техническо задание за проектиране или договор за проектиране;

2. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) описание на системата за управление на дейността;

3. списък на приложимите стандарти, които ще бъдат използвани при проектиране на ядреното съоръжение.

(2) В случаите по чл. 38 срокът за произнасяне по заявлението за издаване на разрешение за проектиране започва да тече от представянето на документите по ал. 1 и на документите по чл. 37, освен когато се прилага чл. 34, ал. 5, т. 2.

Чл. 40. (1) Към искането за издаване на заповед за одобряване на изготвения технически проект на ядреното съоръжение заявителят прилага следните документи:

1. междинен отчет за оценка на безопасността на ядреното съоръжение, който включва:

а) (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) междинен отчет за анализ на безопасността на ядреното съоръжение, изготвен въз основа на предварителния отчет за анализ на безопасността и техническия проект на съоръжението; обхватът на отчет за анализ на

безопасността трябва като минимум да включва темите, посочени в приложение № 1;

б) резултатите от проверката на проекта за спазване на изискванията, нормите и правилата за ядрена безопасност и радиационна защита, включително на изискванията по управление на безопасността, както и резултатите от независима проверка (верификация) на анализа на безопасността;

2. технически проект на ядреното съоръжение;

3. други документи, потвърждаващи изпълнението на условията на разрешението за проектиране.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

(3) (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

(4) (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

(5) (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

Раздел IV

Разрешение за строителство на ядрено съоръжение

Чл. 41. (1) Заявлението за издаване на разрешение за строителство на ядрено съоръжение трябва да отговаря на изискванията на чл. 35, ал. 1 и да съдържа регистрационните номера на заповедите по чл. 33, ал. 4 ЗБИЯЕ. Към заявлението се прилагат и следните документи:

1. предварителен обобщен график за изпълнение на строително-монтажните работи;

2. технически и/или работен проект за строителство на ядреното съоръжение;

3. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) описание на системата за управление на дейността.

(2) Към заявлението за издаване на разрешение за строителство на ядрена централа се прилага и решение на Министерския съвет по чл. 45, ал. 1 ЗБИЯЕ за изграждане на ядрена централа.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 24.11.2009 г., бр. 4 от 2018 г., в сила от 9.01.2018 г.) Решението по ал. 2 се приема по предложение на министъра на енергетиката, което съдържа оценка на:

1. ядрената безопасност, радиационната защита и физическата защита;

2. въздействието върху околната среда;

3. социално-икономическото значение от изграждането на ядрена централа за страната или за отделни региони;

4. радиоактивните отпадъци и отработеното ядрено гориво, които се получават в резултат на дейността на ядрена централа, и тяхното управление.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

(5) (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

(6) Оценката на въздействието върху околната среда по ал. 3, т. 2 се извършва в съответствие с разпоредбите на Закона за опазване на околната среда.

Чл. 42. (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

Раздел V

Разрешение за въвеждане в експлоатация на ядрено съоръжение

Чл. 43. (1) Заявлението за издаване на разрешение за въвеждане в експлоатация на

ядрено съоръжение трябва да отговаря на изискванията на чл. 35, ал. 1. Към заявлението се прилагат и следните документи:

1. решение на Министерския съвет по чл. 129, ал. 1 ЗБИЯЕ - ако ядреното съоръжение е ядрена инсталация по смисъла на Виенската конвенция за гражданска отговорност за ядрена вреда;

2. документ, удостоверяващ наличието на финансова гаранция, покриваща гражданската отговорност за ядрена вреда съгласно чл. 132 ЗБИЯЕ;

3. (изм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) протокол за установяване годността за ползване на строежа (частта, етапа от него) съгласно образец 16 от Наредба № 3 от 31 юли 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството (ДВ, бр. 72 от 2003 г.);

4. програма за въвеждане на ядреното съоръжение в експлоатация, която определя отделните етапи за въвеждане в експлоатация, дейностите, които ще се извършват на всеки етап, и планираната продължителност на всеки етап; програмата за въвеждане в експлоатация съдържа информация, която установява, че:

а) са предвидени всички необходими изпитвания за потвърждаване на проектните характеристики на ядреното съоръжение, посочени в междинния отчет за оценка на безопасността;

б) изпитванията са планирани поетапно, така че ядреното съоръжение да бъде подложено на по-леки условия на натоварване преди преминаването към по-тежки условия на натоварване;

в) са предвидени периоди на задържане в процеса на въвеждане в експлоатация, при които съоръжението се експлоатира при определени условия през предварително определен период;

г) е изготвен списък на системите и оборудването, необходими за отделните етапи на въвеждане в експлоатация;

5. (отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.);

6. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) описание на системата за управление на дейността;

7. описание на одобрените промени в техническия проект на ядреното съоръжение;

8. описание на резултатите от изпълнените предексплоатационни единични изпитвания на системите, оборудването и съоръженията;

9. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) технологичен регламент за експлоатация на ядреното съоръжение, който съдържа предели и условия за експлоатация, включително: предели за безопасност; стойности на параметрите за задействане на системите за безопасност; експлоатационни предели и условия; изпитвания, проверки, надзор и оперативен контрол на системите, важни за безопасността; минимален брой на оперативния персонал при различни експлоатационни състояния, включително правоспособния и квалифициран персонал на блочния пулт за управление; действия на персонала при отклонения;

10. списък на вътрешните правила, инструкции и процедури, които уреждат експлоатацията на ядреното съоръжение;

11. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) списък на длъжностите в организационната структура на заявителя с функции по осигуряване или контрол на ядрената безопасност и радиационната защита, за които се изисква правоспособност съгласно чл. 64, ал. 2, т. 1, букви "а" и "б" ЗБИЯЕ;

12. програма за радиационен мониторинг на площадката на ядреното съоръжение и в зоните с особен статут по време на експлоатацията на ядреното съоръжение;

13. списък на системите, оборудването и съоръженията, важни за безопасността на ядреното съоръжение;

14. списък на системите и оборудването, необходими за отделните етапи на въвеждане в експлоатация;

15. методики и програми за провеждане на изпитвания и експерименти при отделните етапи на въвеждането в експлоатация на ядреното съоръжение;

16. инструкция за осигуряване на ядрената безопасност при въвеждането в експлоатация и при експлоатацията на ядреното съоръжение;

17. инструкция за осигуряване на радиационната защита при въвеждането в експлоатация и при експлоатацията на ядреното съоръжение;

18. инструкция за осигуряване на ядрената безопасност при транспортиране и съхраняване на ядрен материал на площадката на ядреното съоръжение;

19. инструкция за физическа защита на ядреното съоръжение и ядрения материал;

20. инструкция за пропускателния режим;

21. инструкция за ликвидиране на аварии при експлоатация на ядреното съоръжение;

22. инструкция за отчитане и контрол на ядрения материал;

23. документ, който установява, че заявителят разполага с достатъчно персонал, който притежава необходимата квалификация и правоспособност за всички дейности по въвеждането в експлоатация и експлоатацията на ядреното съоръжение;

24. описание на системата на заявителя за осигуряване обучението на персонала, както и за усъвършенстване и контрол на неговата квалификация;

25. вътрешен аварийен план на ядреното съоръжение;

26. инструкция за действията на персонала при радиационна авария на ядреното съоръжение;

27. (отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.);

28. документи, уреждащи зоните с особен статут и зоните с контролиран достъп;

29. програма за радиационен мониторинг на околната среда;

30. (отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

(2) Изменяне на програмата за въвеждане на ядрено съоръжение в експлоатация се извършва само след изменение на издаденото разрешение по реда на глава първа, раздел IV.

(3) (Нова - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Документите по ал. 1, т. 12, 17 и 29 се представят на Националния център по радиобиология и радиационна защита.

Чл. 44. (1) Ако ядреното съоръжение се въвежда в експлоатация на етапи, за всеки етап се издава отделно разрешение.

(2) За издаване на разрешение по ал. 1 се прилагат документите по чл. 43, ал. 1, актуализирани за съответния етап, както и:

1. документи, които установяват фактическата готовност на съоръжението за осъществяване на дадения етап в съответствие с програмата за въвеждане в експлоатация;

2. утвърдени програми и инструкции, които регламентират провеждането на етапа;

3. документи, които установяват, че заявителят разполага с достатъчно персонал, който притежава необходимата квалификация и правоспособност за изпълнението на съответния етап.

(3) Въвеждането на енергиен блок на ядрена централа в експлоатация се извършва на следните етапи:

1. първоначално съхраняване на ядреното гориво на площадката на ядрената централа;

2. първоначално зареждане на активната зона на ядрения реактор с ядрено гориво и изпитвания при подкритично състояние;

3. първоначално извеждане в критично състояние на ядрения реактор и изпитвания

на малка мощност;

4. енергийно пускане и поетапно усвояване на мощността на енергийния блок;
5. опитна експлоатация - за нов тип ядрен реактор.

Чл. 45. (1) До началото на всеки етап от въвеждането в експлоатация комисия от инспектори на АЯР, определена от председателя на АЯР, прави проверка на площадката за установяване на съответствието със заявените данни и обстоятелства и готовността за провеждане на етапа. С оглед спецификата на етапа в комисията могат да се включват и представители на други органи, които осъществяват специализиран контрол.

(2) За резултатите от проверката на място комисията по ал. 1 съставя протокол, който се подписва от членовете на комисията и се връчва срещу подпис на заявителя или на упълномощен негов представител.

(3) Председателят на АЯР издава разрешение за всеки етап въз основа на:

1. протокола по ал. 2;
2. актовете, издадени от съответните специализирани контролни органи;
3. акт за отстраняване на забележките, включени в протокола по ал. 2.

Чл. 46. (1) След провеждането на изпитванията и експериментите на всеки етап от въвеждането в експлоатация на ядреното съоръжение се съставят протоколи, които съдържат:

1. списък на работите, извършени на съответния етап;
2. анализ на съответствието на проектните с фактическите характеристики на оборудването, получени при изпитванията или експериментите;
3. описание на проявените дефекти и откази;
4. анализ и изводи за причините и допустимостта на отклоненията на фактическите от проектните характеристики и мерки за тяхното отстраняване.

(2) Протоколите по ал. 1 се подписват от специалистите, които са извършили изпитванията, и се утвърждават от управителния орган на заявителя.

(3) За издаване на разрешение за последващ етап от въвеждането в експлоатация на ядреното съоръжение допълнително се представят отчетите за резултатите от предходните етапи с анализ на получените резултати.

Раздел VI

Лицензия за експлоатация на ядрено съоръжение

Чл. 47. (1) Заявление за издаване на лицензия за експлоатация на ядрено съоръжение се подава след изпълнение на условията на разрешението за въвеждане на ядреното съоръжение в експлоатация.

(2) Изпълнението на условията на разрешението за въвеждане в експлоатация се установява от комисия от инспектори на АЯР, определена със заповед на председателя на АЯР, която проверява представените от заявителя документи и извършва проверка на място.

Чл. 48. Заявлението за издаване на лицензия за експлоатация на ядрено съоръжение трябва да отговаря на изискванията на чл. 35, ал. 1. Към заявлението се прилагат и следните документи:

1. окончателен отчет за анализ на безопасността на ядреното съоръжение, изготвен въз основа на отчета по чл. 40, ал. 1, т. 1, в който са отчетени резултатите от въвеждането на ядреното съоръжение в експлоатация;

2. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) документите по чл. 43, ал. 1, т. 7, 9, 10, 13, 16, 17, 22,

24, 28 и 29, в които са отчетени резултатите от въвеждането на ядреното съоръжение в експлоатация;

3. (отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.);

4. графици и инструкции за изпитвания и контрол на състоянието на системите, важни за безопасността;

5. план-график за техническо обслужване и ремонт на основното оборудване;

6. програми и планове за управление на отработеното ядрено гориво за експлоатационния срок на ядреното съоръжение и след окончателното прекратяване на експлоатацията;

7. програма за управление на РАО за срока на исканата лицензия и за целия експлоатационен срок на ядреното съоръжение;

8. правила, процедури и програми за обучение на персонала и за усъвършенстване и контрол на неговата квалификация;

9. анализ на дейностите, които се изпълняват от външни лица, както и длъжностите в организационната структура на заявителя, които организират и контролират тези дейности, необходимия минимален брой и квалификация на лицата, които ги заемат;

10. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) описание на системата за управление на дейността при експлоатация на ядреното съоръжение;

11. (отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.);

12. документи, приети от управителния орган на заявителя, които определят политиката по безопасност, включително за достигане и поддържане на високо ниво на култура по безопасност;

13. инструкция за реда за докладване и методите за анализ на експлоатационните събития;

14. програма и график за провеждане на тренировки и учения на персонала на заявителя, свързани с изпълнението на вътрешния аварийен план на ядреното съоръжение;

15. програма за управление на ресурса на оборудването на ядреното съоръжение за срока на действие на лицензията и през целия предвиден период на експлоатация, включително за контрол на състоянието на важни за безопасността на съоръжението компоненти;

16. (отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

Чл. 49. За издаване на лицензия за експлоатация на енергиен блок на ядрена централа се прилагат документите по чл. 48, както и:

1. лицензия за производство на електрическа енергия и/или топлинна енергия, получена по реда на Закона за енергетиката;

2. симптомно ориентирани аварийни инструкции за регламентиране действията на персонала при аварии;

3. инструкция за оперативното взаимодействие на персонала на енергийния блок и в рамките на ядрената централа;

4. (нова - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) инструкция за експлоатация на конструкциите, системите и компонентите (КСК), важни за безопасността;

5. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) инструкция за експлоатация на реакторната инсталация;

6. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) инструкция за експлоатационен контрол на основния метал и заварените съединения на оборудването и тръбопроводите.

Чл. 50. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) За издаване на лицензия за експлоатация на изследователски реактор или критичен стенд се прилагат документите по чл. 48 и чл. 49, т.

5 и аварийни инструкции за действия на персонала при аварии.

Чл. 51. За издаване на лицензия за експлоатация на съоръжение за добиване, производство, преработване, съхраняване или манипулиране на ядрен материал се прилагат документите по чл. 48, както и:

1. физико-химически и радиохимически характеристики на ядрения материал, който се добива, произвежда, преработва, съхранява или манипулира в съоръжението;

2. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) неутроннофизически характеристики, изотопен състав и обогатяване с дялящ се изотоп на ядрения материал в съоръжението, ако той представлява специален ядрен материал по смисъла на § 1, т. 36 от заключителната разпоредба на ЗБИЯЕ;

3. характеристики на крайния продукт на съоръжението, ако в него се добива, произвежда или преработва ядрен материал;

4. описание на дейностите по експлоатация на съоръжението в тяхната технологична последователност;

5. списък на инструкциите и процедурите за осъществяване на основните технологични дейности, свързани с ядрената безопасност и радиационната защита при експлоатация на съоръжението;

6. инструкции за експлоатация на технологичните системи на съоръжението, които са предназначени за осъществяване на основната дейност на съоръжението;

7. техническата спецификация на опаковките на ядрения материал, която съответства на критериите за приемливост на ядрения материал в съоръжението за съхраняване или погребване на ядрен материал.

Чл. 52. (1) За издаване на лицензия за експлоатация на съоръжение за погребване на ядрен материал се прилагат документите по чл. 48, както и:

1. технически спецификации на опаковките за погребване на ядрения материал;

2. процедура за приемане на ядрения материал за погребване;

3. инструкция за осигуряване на ядрената безопасност при погребване на ядрен материал в съоръжението;

4. инструкция за осигуряване на ядрената безопасност при транспортиране, междинно съхраняване и други манипулации на ядрения материал на площадката на съоръжението преди погребването на ядрения материал;

5. описание на дейностите по експлоатация на съоръжението в тяхната технологична последователност;

6. инструкции за експлоатация на технологичните системи, които са предназначени за осъществяване на основната дейност на съоръжението;

7. план за затваряне на съоръжението и за контрол след затваряне.

(2) Контролът след затваряне се извършва на площадката на съоръжение за управление на РАО и може да бъде:

1. активен - мониторинг на площадката, както и при необходимост - действия по поддръжка на площадката и възстановителни работи;

2. пасивен - контрол върху ползването на земята.

Чл. 53. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) За издаване на лицензия за експлоатация на съоръжение за обработване и/или съхраняване на РАО се прилагат документите по чл. 48 и следните документи, потвърждаващи съответствието с изискванията на наредбата по чл. 77, ал. 3 ЗБИЯЕ:

1. критерии за приемане на РАО за обработване и/или съхраняване;

2. техническа спецификация на опаковките на кондиционираните РАО;

3. описание на дейностите по управление на РАО в тяхната технологична последователност;

4. списък на вътрешните правила, инструкции и процедури за осъществяване на дейността, за която е предназначено съоръжението.

Чл. 54. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) (1) За издаване на лицензия за експлоатация на съоръжение за погребване на РАО се прилагат документите по чл. 48 и следните документи, потвърждаващи съответствието с изискванията на наредбата по чл. 77, ал. 3 ЗБИЯЕ:

1. критерии за приемане на РАО за погребване;
2. процедури за предаване и приемане на РАО за погребване;
3. програма за инспекции на опаковките РАО при приемане за погребване;
4. план за затваряне на съоръжението, включително за контрола след затварянето.

(2) Планът по ал. 1, т. 4 отчита резултатите от оценката на безопасността на съоръжението за времето след затваряне.

(3) Отчетът за оценка на безопасността на съоръжение за погребване на РАО по чл. 48, т. 1 включва оценки на безопасността на съоръжението за периода на експлоатация и за времето след неговото затваряне.

Чл. 55. (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

Раздел VII

Разрешения за извършване на промени

Чл. 56. (1) (Предишен текст на чл. 56 - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Разпоредбите на този раздел се прилагат при издаване на разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 5 ЗБИЯЕ.

(2) (Нова - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Заявителят подава общо заявление за издаване на разрешение за извършване на всички взаимосвързани и взаимообусловени промени.

Чл. 57. (1) (Доп. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) Заявлението за издаване на разрешение за извършване на промени трябва да съдържа и регистрационния номер на лицензията за експлоатация на ядреното съоръжение, съответно на лицензията за извеждане от експлоатация.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. обосновка на предложената промяна и на причините за извършването ѝ;

2. обосновка на срока за извършване на промяната, поискан в заявлението за издаване на разрешение;

3. (доп. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) оценка на влиянието на предлаганата промяна върху пределите и условията за безопасна експлоатация и извеждане от експлоатация;

4. списък на приложимите стандарти;

5. изменените части или раздели на отчета за оценка на безопасността;

6. анализ и оценка на неблагоприятните външни или експлоатационни условия, включително свързаните с увеличаване на обема и повишаване активността на РАО, увеличаване на замърсяването с радиоактивни вещества и подлагане персонала на допълнително радиационно въздействие;

7. описание на промените в дейностите по техническото обслужване.

(3) За издаване на разрешение за извършване на промени на конструкции, системи и оборудване се прилагат:

1. техническият проект за изменението;

2. схеми и чертежи, отразяващи състоянието преди и след промяната;

3. техническа спецификация на необходимите оборудване, детайли и материали, които ще се използват при промяната;

4. сертификат на изменените конструкции, системи и оборудване или описание на методите за производство и монтаж на оборудването и детайлите;

5. описание на предвидените заводски изпитвания, монтажните и функционалните изпитвания за потвърждаване на критериите за приемливост, включително методите за валидация и верификация на управляващите компютърни програми;

6. описание на експлоатационното състояние на ядреното съоръжение или на съответната част от него, при което се предлага да бъде изпълнено изменението;

7. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) документ, описващ конкретните мерки за управлението на дейността, включително възлагане на отговорности за контрол на външните изпълнители и приемане на резултатите, както и механизъм за управление на несъответствията и предприемане на коригиращи действия при необходимост.

Раздел VIII

Разрешения за внос и износ на ядрен материал

Чл. 58. (1) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Към заявлението за издаване на разрешение за внос и износ на ядрен материал се прилагат съответните документи, удостоверяващи изпълнението на режима за внос или износ, по Закона за експортния контрол на продукти, свързани с отбраната, и на изделия и технологии с двойна употреба.

(2) Когато заявителят е лицензиант или титуляр на разрешение по наредбата, към заявлението по ал. 1 се прилагат следните документи:

1. договор между заявителя и получателя, за когото е предназначен ядреният материал;

2. спецификация на вида, формата и количеството на ядрения материал, включително обогатяване с дялящ се изотоп и радиоизотопен състав;

3. документ, съдържащ информация за целта, за която ще бъде използван ядреният материал от получателя, за когото е предназначен;

4. документ, съдържащ информация за начина на превозване на ядрения материал - речен, морски, въздушен, железопътен, шосеен или комбиниран превоз;

5. документ, посочващ граничните пунктове и митническия пункт, през които ще бъде внесен или изнесен ядреният материал, и очакваната дата на вноса или износа;

6. документ, който доказва, че вносът или износът е свързан с дейността му.

(3) Когато заявителят е едноличен търговец или юридическо лице, което не е лицензиант или титуляр на разрешение по наредбата, към заявлението по ал. 1 се прилагат документите по чл. 35, ал. 1, както и следните документи:

1. договор между заявителя и получателя, за когото е предназначен ядреният материал;

2. спецификация на вида, формата и количеството на ядрения материал, включително обогатяване с дялящ се изотоп и радиоизотопен състав;

3. документ, съдържащ информация за целта, за която ще бъде използван ядреният материал от получателя, за когото е предназначен;

4. документ, съдържащ информация за начина на превозване на ядрения материал - речен, морски, въздушен, железопътен, шосеен или комбиниран превоз;

5. документ, посочващ граничните пунктове и митническия пункт, през които ще бъде внесен или изнесен ядреният материал, и очакваната дата на вноса или износа;

6. документи, доказващи, че е осигурено превозването на ядрения материал на територията на Република България от лице, което има лицензия или разрешение, издадени по наредбата;

7. документ, доказващ, че получателят, за когото е предназначен ядреният материал, има необходимата лицензия или разрешение, които му дават право да използва или да съхранява ядрен материал.

(4) Разрешение за внос или износ на ядрен материал се издава за всеки конкретен случай на внос или износ.

(5) (Нова - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) В случаите на внос в Република България или на износ от Република България съответно от или във държава - членка на Европейския съюз, не се изисква издаване на разрешение за внос или износ на ядрен материал.

Раздел IX

Лицензия за извеждане от експлоатация на ядрено съоръжение (Загл. изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.)

Чл. 59. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Цялостният процес на извеждане от експлоатация на ядреното съоръжение се разработва, анализира, планира и обосновава в план за извеждане от експлоатация, който като минимум съдържа:

1. описание на съоръжението, неговата площадка, зоните с особен статут, КСК и радиоактивно замърсяване на КСК и компоненти на околната среда;

2. експлоатационна история на съоръжението - разрешени дейности, описание на важни експлоатационни обстоятелства и събитията, имащи отношение към извеждането от експлоатация, включително причините за извеждане от експлоатация;

3. списък на използваните при планирането на извеждане от експлоатация стандарти;

4. оценка на наличните в съоръжението радиоактивни и други опасни материали по видове, количество и местоположение;

5. стратегия за извеждане от експлоатация - описание на разгледаните варианти за извеждане от експлоатация и обосновка на избрания вариант;

6. план-график на етапите и дейностите по извеждане от експлоатация;

7. описание на дейностите по извеждане от експлоатация, отнасящи се до радиоактивно замърсените конструкции, оборудване, почва и подземни води;

8. класификация на КСК от гледна точка на тяхното значение за безопасността през различните етапи от изпълнението на плана за извеждане от експлоатация;

9. описание на необходимите основни изменения в съществуващите КСК, включително въвеждането на нови КСК, необходими специално за целите на извеждането от експлоатация;

10. програма и графици за надзор и поддръжка на КСК, които е необходимо да са разполагаеми в процеса на извеждане от експлоатация;

11. описание на разгледаните възможни решения по дезактивация и обосновка на избрания вариант;

12. описание на наличните и планираните технологии и технически средства за демонтаж и дезактивация;

13. програма за управление на РАО, обхващаща:

а) всички източници и потоци, видове и количества РАО на площадката;

б) критериите за сортиране на радиоактивните материали;
в) организацията на дейностите по управление на РАО преди погребване, включително обосновка на методите за обработване от гледна точка на възможностите за погребване на РАО;

г) критериите и възможностите за повторно използване и рециклиране на материали;
д) очакваните течни и газови радиоактивни изхвърляния в околната среда;

14. програма за оценка на безопасността, в т.ч. обосновка на възможностите за освобождаване от регулиране, която се предоставя от АЯР на Националния център по радиобиология и радиационна защита;

15. описание на системата на управление, включително управление на персонала;

16. програма за радиационна защита на персонала и населението и опазване на околната среда;

17. описание на организацията и отговорностите по аварийно планиране и готовност;

18. задължения и отговорности за осигуряване физическа защита на съоръжението, а при необходимост - и мерки за физическо разделяне на съоръжение в процес на извеждане от експлоатация от съоръжения в експлоатация;

19. актуализирана оценка на разходите за извеждане от експлоатация на съоръжението, механизъм на финансиране и налични ресурси;

20. описание на програмите за мониторинг, методите и техническите средства за обследване на площадката след завършване процеса на извеждане от експлоатация с цел освобождаване на площадката и разположените на нея съоръжения от регулиращ контрол по ЗБИЯЕ;

21. план-график за докладване в АЯР на междинни и окончателни резултати от извеждането от експлоатация.

Чл. 60. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Към заявлението за издаване на лицензия за извеждане от експлоатация на ядрено съоръжение се прилагат документите по чл. 35, ал. 1, както и:

1. отчет за оценка на безопасността за периода на изпълнение на плана за извеждане от експлоатация, който включва резултатите от разглеждането на всички аспекти на плана за извеждане от експлоатация на ядреното съоръжение, свързани със защитата на персонала и населението, както и независима проверка (верификация) на анализа на безопасността;

2. (изм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) план за извеждане от експлоатация по чл. 59;

3. технологичен регламент за експлоатация на ядреното съоръжение, съдържащ специфични за периода на извеждане от експлоатация предели и условия на експлоатация;

4. (нова - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) описание на системата за управление на дейностите;

5. (предишна т. 4, изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) инструкции за експлоатация на КСК, оставащи в експлоатация по време на извеждането от експлоатация;

6. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) решение по ОВОС в съответствие със Закона за опазване на околната среда.

Чл. 61. (1) (Доп. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Ако планът за извеждане от експлоатация предвижда ядреното съоръжение да се извежда от експлоатация на етапи, за всеки етап в рамките на действаща лицензия за извеждане от експлоатация се издава отделно разрешение.

(2) Към заявлението за издаване на разрешение по ал. 1 се прилагат документите по чл. 35, ал. 1, както и:

1. актуализиран за съответния етап план за извеждане от експлоатация;

2. (отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.);

3. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) актуализиран технологичен регламент за експлоатация на ядреното съоръжение, съдържащ специфични за съответния етап предели и условия за експлоатация;

4. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) списък на инструкциите за експлоатация на КСК, оставащи в експлоатация на дадения етап;

5. (отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

(3) (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

Чл. 62. (1) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Актуализиран план по чл. 61, ал. 2, т. 1, включващ описание на извършените дейности и постигнатите резултати през предходните етапи на извеждането от експлоатация на ядреното съоръжение и актуалното състояние на съоръжението, се представя само когато се налагат изменения на първоначално планираните обеми, технологии и срокове на изпълнение на етапите и дейностите, възникнали поради нови обстоятелства или усъвършенстване на технологиите.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

Чл. 62а. (Нов - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) (1) Площадка на ядреното съоръжение се освобождава от регулиране със заповед на председателя на АЯР по чл. 28, ал. 1, т. 2, след като е доказано съответствие с нормативно установените дозови критерии и са изпълнени условията на лицензията за извеждане от експлоатация на ядреното съоръжение.

(2) Със заповедта по ал. 1 дейностите по лицензията се смятат за изпълнени и лицензията се прекратява, като лицензиантът се освобождава от по-нататъшна отговорност по смисъла на ЗБИЯЕ, свързана с ядреното съоръжение.

Раздел X

Разрешение за сделка с ядрено съоръжение

Чл. 63. (1) Председателят на АЯР издава по реда на този раздел разрешение за извършване на сделки на разпореждане с ядрени съоръжения, които са в процес на въвеждане в експлоатация, въведени са в експлоатация или се експлоатират.

(2) Разпоредбите на този раздел се прилагат съответно и по отношение на разрешение за сделка на разпореждане относно незавършен обект - ядрено съоръжение, за което има издадено разрешение за строителство, ако приобретателят по сделката притежава лицензия за експлоатация на друго ядрено съоръжение.

Чл. 64. (1) Заявлението за издаване на разрешение за извършване на сделка на разпореждане, с която се прехвърля собствеността или се учредява право на ползване върху ядреното съоръжение, се подписва и подава от страните по сделката - предмет на разрешение - отчуждителя (лицензиант или титуляр на разрешение) и от приобретателя по сделката.

(2) Заявлението трябва да съдържа данните по чл. 4 за страните по сделката и регистрационния номер на действащата по отношение на ядреното съоръжение лицензия или разрешение, а в случаите по чл. 63, ал. 2 - и регистрационния номер на съответната лицензия.

(3) Към заявлението се прилагат следните документи:

1. заявление за прекратяване на лицензията или разрешението в съответствие с изискванията по чл. 29, подписано от лицензианта, съответно от титуляря на разрешението;

2. заявление за издаване на същата по вид лицензия или на същото по вид разрешение за ядреното съоръжение в съответствие с изискванията на чл. 35, ал. 1, подписано от приобретателя по сделката, за която се иска разрешение;

3. план за действията по прехвърлянето на собствеността или учредяването на вещно право на ползване, който задължително описва реда за извършване на правните действия, както и условията, етапите и реда за предаване на ядреното съоръжение във фактическата власт на приобретателя;

4. програма от мерки за осигуряване и поддържане на високо ниво на ядрената безопасност, радиационната защита и физическата защита, както и мерки за поддържане на необходимата численост и квалификация на персонала на ядреното съоръжение за целия период на извършване на правните и фактическите действия до окончателното фактическо предаване на съоръжението;

5. документи за платени такси за разглеждане на заявлението за издаване на разрешение за извършване на сделка с ядреното съоръжение и за разглеждане на заявлението по т. 2.

(4) Когато предмет на сделката е ядрено съоръжение, което е част от ядрена централа, към заявлението се прилага и:

1. план за безпрепятственото използване и функциониране на другите съоръжения на площадката на ядрената централа, необходими за неговата безопасна експлоатация, или

2. план за пълното обособяване на ядреното съоръжение - предмет на сделката.

Чл. 65. Когато при подаване на заявлението по чл. 64 лицензията или разрешението на отчуждителя са прекратени по реда на ЗБИЯЕ, вместо заявлението по чл. 64, ал. 3, т. 1 се посочва регистрационният номер на прекратената лицензия или разрешение.

Чл. 66. (1) Председателят на АЯР разглежда заявленията по чл. 64 в 9-месечен срок при спазване разпоредбите на глава първа, раздели II и VI, и издава разрешение за сделка на разпореждане с ядрено съоръжение, ако:

1. приобретателят по сделката отговаря на изискванията на чл. 3 за издаване на лицензията или разрешението;

2. планът и програмата по чл. 64, ал. 3, т. 3 и 4 гарантират в достатъчна степен ядрената безопасност, радиационната защита и физическата защита за периода до окончателното фактическо предаване на съоръжението.

(2) Председателят на АЯР с мотивирана заповед отказва издаването на разрешение, ако не са налице условията по ал. 1.

Чл. 67. (1) Разрешението за сделка на разпореждане с ядрено съоръжение се издава на заявителите по чл. 64 и съдържанието му се определя съгласно чл. 13.

(2) Разрешението по ал. 1 е основание за сключване на сделката, за произнасяне на Министерския съвет с решение по чл. 129, ал. 1 ЗБИЯЕ и за учредяване на финансова гаранция за отговорността за ядрена вреда.

(3) Разрешението за сделка на разпореждане с ядрено съоръжение се издава за срок до една година.

Чл. 68. (1) В 14-дневен срок след извършване на действията по чл. 67, ал. 2 титулярите на разрешението за сделката представят в АЯР документите, които установяват сключването на сделката, както и документите, удостоверяващи наличието на финансова гаранция, в съответствие с решението на Министерския съвет по чл. 129, ал. 1 ЗБИЯЕ.

(2) В 14-дневен срок от представянето на документите по ал. 1 председателят на АЯР:

1. прекратява лицензията или разрешението на отчуждителя освен в случаите по чл. 65;

2. издава съответните по вид лицензия или разрешение на приобретателя.

(3) Актовете по ал. 2 се връчват на страните по сделката едновременно и влизат в сила едновременно.

Чл. 69. Председателят на АЯР издава разрешения за сделки на разпореждане извън случаите по чл. 64, ал. 1, ако не се нарушават изискванията, правилата и нормите на ядрената безопасност и радиационната защита при съответно прилагане на реда по чл. 64 - 68.

Раздел XI

Разрешение за сделка с ядрен материал

Чл. 70. (1) Председателят на АЯР издава по реда на този раздел разрешение за всяка конкретна сделка с предмет ядрен материал, при условие че не се нарушават изискванията, правилата и нормите на ядрената безопасност и радиационната защита.

(2) Разпоредбите на този раздел не се прилагат за издаване на разрешение за превоз на ядрен материал, както и за сделки, при които се осъществява внос или износ на ядрения материал.

Чл. 71. (1) Заявлението за издаване на разрешение за сделка с предмет ядрен материал се подава от една от страните по сделката, за която се иска разрешение, и трябва да съдържа регистрационните номера на издадените на страните по сделката лицензии или разрешения за производство, използване, обработване, преработване или съхраняване на ядрен материал.

(2) Заявлението по ал. 1 трябва да съдържа данните по чл. 4, ал. 1, т. 1 - 3, 5 и 6 за страните по сделката и към него се прилагат:

1. проект на договор между заявителя и другата страна по сделката;

2. спецификация на вида, формата и количеството на ядрения материал, включително неговата химическа и физическа форма, обогатяване с дялящ се изотоп и радиоизотопен състав.

(3) В зависимост от предмета, местоизпълнението и други характеристики на сделката освен документите по ал. 2 към заявлението се прилагат и следните документи:

1. документ, съдържащ информация за целта, за която ще бъде използван ядреният материал;

2. документ, съдържащ информация за транспортните опаковъчни комплекти и начина на превозване;

3. документ, доказващ, че е осигурено превозването на ядрения материал на територията на Република България от лице, което притежава разрешение за превоз на ядрен материал, издадено по реда на наредбата.

(4) В зависимост от вида на сделката и от вида и характеристиките на ядрения материал се представят и други необходими документи.

Чл. 72. В 14-дневен срок след сключването на сделката титулярят на разрешението представя в АЯР документите, които установяват сключването на сделката.

Глава трета

(Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.)

ИЗДАВАНЕ НА ЛИЦЕНЗИИ И РАЗРЕШЕНИЯ И ИЗВЪРШВАНЕ НА РЕГИСТРАЦИЯ И

УВЕДОМЛЕНИЕ ЗА ДЕЙНОСТИ С ИЗТОЧНИЦИ НА ЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ (Загл. изм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.)

Раздел I Основни положения

Чл. 73. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., бр. 37 от 2018 г.) (1) Дейностите с ИЙЛ, определени в ЗБИЯЕ, се извършват въз основа на лицензия, разрешение, регистрация или уведомление.

(2) Не се изисква издаване на лицензия или разрешение, извършване на регистрация или уведомление за дейности с ИЙЛ, които са с пренебрежимо малък радиационен риск, за които е доказано, че съответстват на дозовите критерии и/или на нивата за освобождаване от регулиране, определени с наредбата по чл. 26, ал. 3 от ЗБИЯЕ.

(3) За дейности по чл. 56, ал. 2 от ЗБИЯЕ се изисква уведомление по реда на раздел VIII.

(4) За дейности по чл. 56, ал. 3 от ЗБИЯЕ се изисква регистрация по реда на раздел VII.

Чл. 74. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., бр. 4 от 2016 г., бр. 37 от 2018 г.) Не се изисква издаване на разрешение за временно съхраняване на радиоактивни вещества, които са включени в обхвата на лицензии за използване на ИЙЛ, за производство на ИЙЛ или за производство на потребителски продукти, включително на медицински изделия по смисъла на Закона за медицинските изделия, чрез добавяне на радиоактивни вещества.

Чл. 75. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) За издаване на лицензии и разрешения за дейности с ИЙЛ се подава заявление по чл. 4.

(2) За издаване на лицензии за дейности с ИЙЛ към заявлението по ал. 1 се прилагат следните документи, доказващи изпълнение на изискванията на чл. 60 ЗБИЯЕ:

1. управленска и организационна структура;
2. (изм. – ДВ, бр. 53 от 2019 г.) документ, удостоверяващ, че заявителят разполага с достатъчно финансови ресурси, необходими за безопасното осъществяване на дейността;
3. акт на заявителя за определяне на персонала, който извършва дейностите с ИЙЛ, и за определяне на отговорните лица за радиационната защита;
4. описание на ИЙЛ и на дейностите, осъществявани с тях, включително техническа документация (обяснителна записка, чертежи, схеми, снимки) и сертификати на ИЙЛ, необходими за оценка на радиационната защита;
5. оценка на очакваните дози на персонала при нормални и аварийни условия;
6. описание на използваните средства за индивидуална защита, както и на приспособленията и съоръженията, използвани за безопасна работа и защита на персонала от йонизиращи лъчения;
7. инструкция за радиационна защита;
8. вътрешен аварийен план;

9. експертно заключение за медицинска пригодност на персонала за работа в среда на йонизиращи лъчения, издадено по реда на наредбата по чл. 65, ал. 1, т. 4 от Закона за здравето;

10. удостоверения за правоспособност на персонала за работа с ИЙЛ, издадени по реда на наредбата по чл. 65, ал. 3 ЗБИЯЕ;

11. вътрешни правила и процедури, определящи отговорностите и задълженията за осигуряване на радиационната защита, включително организация на работата;

12. програма за мониторинг на радиационните характеристики на работната среда и за индивидуален мониторинг, включително описание на използваните технически средства;

13. (отм. – ДВ, бр. 53 от 2019 г.);

14. (изм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) документ, удостоверяващ, че е осигурен индивидуален мониторинг на персонала в съответствие с изискванията на Наредбата за радиационна защита;

15. анкетен лист по образец, утвърден от председателя на АЯР;

16. други документи, които установяват съответствието с изискванията за извършване на съответната дейност.

(3) За обекти с радиоактивни вещества се прилагат и:

1. документ, удостоверяващ, че е осигурена физическата защита на обекта, от компетентните органи на Министерството на вътрешните работи в предвидените от закона случаи;

2. оценка на количеството и вида РАО, които се очаква да се получат за срока на лицензията или разрешението, и мерки за тяхното безопасно съхраняване и предаване за управление на лица, които притежават лицензия, издадена по реда на чл. 53 и 54.

(4) (Доп. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) За нови дейности, за които не е доказано, че ползата от дейността е по-голяма от възможното увреждане на здравето се изисква обосновка. Обосновката на съществуващи дейности се преразглежда, когато се получат данни и възникнат обстоятелства, налагащи преоценка на ползата и вредата от дадена дейност.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) Когато заявителят е физическо лице и ще извършва дейността лично, документите по ал. 2, т. 1 и 3 не се изискват.

Чл. 76. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 4 от 2016 г., изм., бр. 37 от 2018 г.) Лицензии за използване на високоактивни източници, открити източници или ускорители на заредени частици, както и лицензии за производство на ИЙЛ се издават след въвеждане в експлоатация на съответните обекти.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) Заявителят уведомява председателя на АЯР за готовността на обекта по ал. 1 за въвеждане в експлоатация.

(3) Председателят на АЯР определя със заповед състава на комисия и срок за проверка на обекта с цел установяване на съответствието със заявените данни и обстоятелства и готовността за въвеждане в експлоатация.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) В комисията по ал. 3 могат да се включват и представители на други органи, които осъществяват специализиран контрол.

(5) Заявителят по ал. 2 представя на комисията:

1. документите по чл. 75, ал. 2 и 3;

2. приходно-разходна книга за отчет и контрол на ИЙЛ;

3. дневник за начален и периодичен инструктаж на персонала по радиационна защита;

4. дневници за мониторинг на радиационните характеристики на работната среда и за

индивидуален мониторинг, индивидуални дозиметрични карти и радиационни паспорти за персонала;

5. документи, съдържащи резултатите от предварителните изпитвания на системи и оборудване;

6. (изм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) протокол за установяване годността за ползване на строежа (частта, етапа от него) съгласно образец 16 от Наредба № 3 от 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) За резултатите от проверката комисията съставя констативен протокол със заключение за готовността на обекта за въвеждане в експлоатация.

(7) (Изм. – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Протоколът по ал. 6 се връчва на заявителя или на упълномощен негов представител в 5-дневен срок след приключването на проверката. Забележките на комисията се отстраняват, за което заявителят уведомява писмено АЯР.

(8) Положителното заключение на комисията, отразено в протокола по ал. 6, е основание за издаването на лицензиите по ал. 1.

Чл. 77. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., отм., бр. 37 от 2018 г.).

Раздел II

Разрешение за строителство, монтаж и предварителни изпитвания на обект с източник на йонизиращо лъчение (Загл. изм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.)

Чл. 78. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) (1) Към заявлението за разрешение за строителство на обект с ИЙЛ, монтаж и предварителни изпитвания се прилагат:

1. документите по чл. 75, ал. 2, т. 3, 9, 10 и 14, ако е необходимо;

2. (изм. – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) техническият проект и предвидените мерки за осигуряване на радиационната защита;

3. (изм. – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) копие от здравно заключение на съответния компетентен орган на Министерството на здравеопазването относно съответствието на площадката с нормативните изисквания в областта на опазване на здравето;

4. (отм. – ДВ, бр. 4 от 2016 г.);

5. (изм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) документи, регламентиращи взаимоотношенията на заявителя с външни лица, наети за монтаж и предварителни изпитвания на ИЙЛ, които трябва да имат регистрация по чл. 56, ал. 3 от ЗБИЯЕ.

(2) (Отм. – ДВ, бр. 4 от 2016 г.).

Раздел III

(Нов – ДВ, бр. 37 от 2018 г.)

Разрешение за извършване на промени в предвидени по проект конструкции, системи и компоненти, свързани с радиационната защита в обекти с източници на йонизиращи лъчения

Чл. 78а. (Нов – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) Към заявлението за издаване на разрешение за

извършване на промени в предвидени по проект конструкции, системи и компоненти, свързани с радиационната защита в обект с ИИЛ, се прилагат:

1. обосновка на необходимостта от извършване на промени на съществуващи конструкции, системи и компоненти, свързани с радиационната защита в обекта, и оценка на влиянието на предвидените промени;

2. технически проект за извършване на промените по т. 1;

3. документи, регламентиращи взаимоотношенията на заявителя с изпълнителя на проекта по т. 2, който трябва да има регистрация по чл. 56, ал. 3 от ЗБИЯЕ.

Раздел III

Разрешение за извеждане от експлоатация на обект с радиоактивни вещества

Чл. 79. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Към заявлението за издаване на разрешение за извеждане от експлоатация на обект с открити източници и закрити източници от категория 1 се прилагат:

1. документите по чл. 75, ал. 2, т. 3, 9, 10 и 14;

2. план за извеждане от експлоатация, утвърден от заявителя, който включва:

а) описание на етапите и съответните дейности по извеждане от експлоатация;

б) оценка на очакваните дози на облъчване и мерки за радиационна защита при отделните етапи на извеждане от експлоатация, включително методи и средства за дезактивация и за осигуряване на безопасност при демонтаж на радиоактивни източници и при работа с оборудване и материали, съдържащи радиоактивни вещества;

в) описание на наличните закрити и открити източници, други радиоактивни вещества и РАО в обекта;

г) оценка на очакваните количества РАО при извеждането от експлоатация на обекта, данни за радионуклидния състав и активността им;

3. документи от обследване на радиационното състояние на обекта (сгради и прилежаща територия, помещения, технологични съоръжения, системи и оборудване, използвани за работа с радиоактивни вещества);

4. описание на мерките за безопасно съхраняване на РАО по чл. 16, т. 7 ЗБИЯЕ.

Чл. 80. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) (1) За обекти със закрити източници от категории 2 - 5 разрешение за извеждане от експлоатация не се изисква.

(2) В случаите по ал. 1 се представя документ, удостоверяващ, че източниците са предадени на Държавно предприятие "Радиоактивни отпадъци".

Чл. 81. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) (1) Разрешение за извеждане от експлоатация на обект с радиоактивни вещества се издава на лицата, които са използвали или съхранявали радиоактивните вещества, на техните правоприменици или на лицата, на които това е възложено с нормативен акт.

(2) (Отм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.).

(3) (Отм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.).

Чл. 82. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Председателят на АЯР уведомява органите на държавния здравен контрол за обектите, които са изведени от експлоатация.

Раздел IV

Разрешение за временно съхраняване на радиоактивни вещества

Чл. 83. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) (1) Към заявлението за издаване на разрешение за временно съхраняване на радиоактивни вещества се прилагат документите по чл. 75, ал. 2, т. 2, 3, 8, 9, 10, 12, 14 и анкетен лист по образец, утвърден от председателя на АЯР, който съдържа:

1. описание на съхраняваните радиоактивни вещества в обекта (закрити и открити източници, други радиоактивни материали и РАО) и данни за техните опаковки и технически характеристики, количества и активност, включително данни за очакваната мощност на дозата вътре в хранилището и на външните му повърхности;

2. схема на местоположението на хранилището и схема за местоположението на радиоактивните вещества вътре в хранилището.

(2) Анкетният лист по ал. 1 се съгласува с компетентните органи на Министерството на вътрешните работи относно физическата защита в предвидените от закона случаи.

Раздел V

Разрешение за внос и износ на ИЙЛ

Чл. 84. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) (1) Към заявлението за издаване на разрешение за внос или износ на ИЙЛ, съответно от или във държава, която не е членка на Европейския съюз, се прилагат:

1. документи, определящи лицето, за което са предназначени внасяните или изнасяните ИЙЛ;

2. инвентарен списък и идентификационни данни на внасяните или изнасяните ИЙЛ (тип, модел, производител, фабрични номера, брой, активност на радионуклидите и други технически характеристики за съответния вид ИЙЛ), включително данни за опаковките на радиоактивните източници при превода им;

3. попълнени и подписани документи, които се изискват от митническите служби при внасяне или изнасяне на стоки по общия ред за регистриране и разрешаване на външнотърговски сделки, включително документи, установяващи верността на данните в удостоверенията за внос/износ на стоки;

4. документи, удостоверяващи съответствието на внасяните или изнасяните ИЙЛ с определени стандарти (техническа документация за съответния вид ИЙЛ, сертификати, снимки, схеми);

5. документ, доказващ, че е осигурено превозването на радиоактивните източници от лице, което има разрешение или лицензия за превоз на радиоактивни вещества, издадени по реда на глава четвърта, раздел III.

(2) За издаване на разрешение за внос на радиоактивни източници към документите по ал. 1 се прилагат и:

1. документи, доказващи, че лицето, за което са предназначени радиоактивните източници, има лицензия за използване или е осигурило безопасното им съхраняване;

2. документ, удостоверяващ, че е осигурено връщане на внасяните закрити източници, които са от категории 1, 2 или 3 съгласно § 1, т. 9 от допълнителните

разпоредби на ЗБИЯЕ и са с период на полуразпадане, по-голям от 5 години, на техните производители след прекратяване на използването им.

(3) За издаване на разрешение за износ на ИЙЛ се представя и документ, издаден от компетентния орган от държавата по регистрацията на вносителя, удостоверяващ правото му да извършва тази дейност.

Чл. 85. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., бр. 37 от 2018 г.) При доставка на ИЙЛ от/във държава - членка на Европейския съюз, не се изисква издаване на разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 14 и чл. 59 ЗБИЯЕ. В този случай лицата, които доставят ИЙЛ, трябва:

1. да осигурят превозването на радиоактивните източници от лице, което има разрешение или лицензия за превоз на радиоактивни вещества, издадени по реда на глава четвърта, раздел III;

2. да уведомят писмено председателя на АЯР веднага след като предадат доставяните от тях ИЙЛ на лицата, за които са предназначени;

3. при всеки внос на закрити източници да представят за заверка в АЯР декларация, оформена по образец съгласно изискванията на чл. 4 и Анекс I към Регламент (ЕВРАТОМ) № 1493/93 на Съвета от 8 юни 1993 г. относно доставките на радиоактивни вещества между държавите членки (ОВ, L 148, 19.6.1993 г.);

4. при всеки износ на закрити източници да представят в АЯР заверена от компетентния орган на съответната държава декларация, оформена по образец съгласно изискванията на чл. 4 и Анекс I към Регламент (ЕВРАТОМ) № 1493/93 на Съвета от 8 юни 1993 г. относно доставките на радиоактивни вещества между държавите членки;

5. да уведомяват писмено председателя на АЯР при всеки внос на закрити източници, които са от категории 1, 2 или 3 и са с период на полуразпадане, по-голям от 5 години, и да представят документи, удостоверяващи, че е осигурено тяхното връщане на съответните производители след прекратяване на използването им.

Раздел Va

(Нов – ДВ, бр. 37 от 2018 г.)

Разрешение за възстановяване на терени, замърсени с радиоактивни вещества

Чл. 85а. (Нов – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) Към заявлението за издаване на разрешение за възстановяване на терен, замърсен с радиоактивни вещества, се прилагат следните документи:

1. схема на местоположението и границите на терена, описание на особеностите на терена и на предвидените възстановителни работи и дефиниране на крайното състояние;

2. управленска и организационна структура и вътрешни правила (инструкции, процедури, заповеди), определящи организацията на работата, отговорностите и задълженията за безопасно осъществяване на дейността;

3. предварителен анализ и оценка на нивата на замърсяване на терена с радионуклиди от естествен и/или техногенен произход, анализ на възможните рискове и пътищата на облъчване и разпространение на радиоактивни замърсявания при изпълнение на предвидените възстановителни работи;

4. оценка на очакваните дози от облъчване на персонала, който ще извършва дейността;

5. технически проект за възстановяване на терени, замърсени с радиоактивни вещества, план-график за осъществяването на проекта и критерии за приемливост;

6. програма за радиационна защита при осъществяване на дейността и за радиационен мониторинг на работната среда, включително процедури и мерки за контрол и предотвратяване на радиоактивни замърсявания на води, въздух и почви, както и мерки за реагиране при възникване на аварийна ситуация;

7. план за управление на генерираните в процеса на възстановяване на терена строителни отпадъци и замърсени земни маси, включващ прогноза за количеството и активността им;

8. документи, доказващи необходимите за дейността квалификация, познания, опит и правоспособност на персонала, който ще извършва дейността, както и документи, доказващи, че заявителят разполага с достатъчно финансови, технически и материални ресурси за безопасното осъществяване на дейността.

Раздел VI

Лицензии за използване на ИЙЛ, за производство на ИЙЛ и за производство на потребителски продукти, включително медицински изделия, чрез добавяне на радиоактивни вещества

(Загл. изм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.)

Чл. 86. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) Към заявлението за издаване на лицензия за използване на ИЙЛ за стопански, ветеринарномедицински и научни цели или за осъществяване на контролни функции се прилагат документите по чл. 75, ал. 2 и документи, удостоверяващи, че е осигурена техническа поддръжка на използваните технически средства за осъществяване на дейността.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) Към заявлението за издаване на лицензия за използване на ИЙЛ за медицински цели се представят документите по чл. 75, ал. 2 и описание на предвидените за използване индивидуални средства за радиационна защита при медицинско облъчване, както и документите, удостоверяващи спазването на нормативните изисквания в областта на опазване на здравето към извършване на дейностите.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) Лицензията за използване на ИЙЛ дава право на лицензианта да извършва дейности по техническо обслужване, монтаж, демонтаж, измервания и ремонт на съответните ИЙЛ, както и за превоз на радиоактивни вещества, ако това е определено в условията на лицензията.

Чл. 87. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., бр. 4 от 2016 г., отм., бр. 37 от 2018 г.).

Чл. 88. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) (1) За нови ИЙЛ или за промяна на конструкцията и разположението на ИЙЛ в даден обект се издава нова лицензия или се изменя издадената лицензия за използване на ИЙЛ.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) В случаите по ал. 1 се преразглеждат мерките за радиационна защита, като изменение на лицензията за използване на ИЙЛ се извършва след издаване на разрешение за строителство на обект с ИЙЛ, монтаж и предварителни изпитвания и въвеждане в експлоатация по реда на чл. 76.

Чл. 89. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., бр. 37 от 2018 г.) Към заявлението по чл. 4 за издаване на лицензия за производство на ИЙЛ или за производство на потребителски продукти, включително на медицински изделия по смисъла на Закона за медицинските изделия, чрез добавяне на радиоактивни вещества, заявителят прилага документите по чл. 75, ал. 2.

Чл. 90. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., отм., бр. 37 от 2018 г.).

Чл. 91. (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

Чл. 92. (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

Чл. 93. (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

Чл. 94. (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

Чл. 95. (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

Чл. 96. (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

Чл. 97. (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

Чл. 98. (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

Раздел VIa

(Нов – ДВ, бр. 37 от 2018 г.)

Лицензии за експлоатация и за техническа ликвидация на обекти за добив и преработване на руда, съдържаща естествен уран или торий

Чл. 98а. (Нов – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) Към заявлението за издаване на лицензия за експлоатация и за техническа ликвидация на обект за добив и преработване на руда, съдържаща естествен уран или торий, се прилагат следните документи:

1. обосновка на заявената дейност, отчитаща икономическите, социалните и други ползи, съпоставени с вредата от очакваното облъчване на лица от персонала и населението в резултат на дейността;

2. управленска и организационна структура, вътрешни правила и процедури, определящи организацията на работата, разпределението на отговорности и задължения при осъществяване на дейността и за прилагане на предвидените мерки за радиационна защита и радиационен мониторинг;

3. документ, удостоверяващ, че на заявителя е предоставена концесия за добив на руда, съдържаща естествен уран или торий;

4. план за управление на минните отпадъци от добива и преработването на руда,

съдържаща естествен уран или торий (описание на дейността, пораждаща минните отпадъци; характеристика на отпадъците и прогноза за количеството им; възможни рискове за околната среда – замърсяване на води, въздух и почви, и мерки за предотвратяването им; процедури за контрол и мониторинг; мерки за предотвратяване на аварии);

5. цялостен работен проект за добив и преработване на руда, съдържаща естествен уран или торий;

6. програма за осигуряване на радиационна защита при експлоатацията на обект за добив и преработване на руда, съдържаща естествен уран или торий, и програма за радиационен мониторинг на работната и околната среда;

7. документи, доказващи необходимите за дейността квалификация, познания, опит и правоспособност на персонала, който ще извършва дейността;

8. документи, доказващи, че заявителят разполага с достатъчно финансови, технически и материални ресурси за безопасното осъществяване на дейността;

9. план за техническа ликвидация с дефинирано крайно състояние.

Раздел VII **(Нов – ДВ, бр. 37 от 2018 г.)** **Регистрация на дейности**

Чл. 98б. (Нов – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) (1) За регистрация на дейност по чл. 56, ал. 3 от ЗБИЯЕ заявителят подава заявление на хартиен носител или по електронен път при условията на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги, което съдържа:

1. идентификационни данни на заявителя;

2. цел, обхват, вид и общо описание на дейността;

3. информация за административни актове и други документи, издадени от държавни органи, които се отнасят за посочената дейност и които удостоверяват съответствието на дейността с приложимите за нея нормативни изисквания;

4. срок, за който се иска регистрацията на дейността;

5. списък на приложените документи към заявлението.

(2) За регистрация за работа с ИЙЛ с цел техническо обслужване, монтаж, демонтаж, измервания, строителни и ремонтни дейности и услуги за лица, които използват или произвеждат източници на йонизиращи лъчения, заявителят прилага към заявлението по ал. 1 следните документи:

1. управленска и организационна структура и вътрешни правила, определящи отговорностите и задълженията на лицата, които ще извършват дейността;

2. заповеди за определяне на отговорник по радиационна защита и на лицата, които ще извършват дейността;

3. описание на вида, типа и радиационните характеристики на ИЙЛ в обектите, в които заявителят предвижда да осъществява дейността, включително описание на радиационни фактори на въздействие и на предвидените средства за индивидуална защита и радиационен мониторинг при работа с ИЙЛ;

4. описание на предвидените технически средства, приспособления и спомагателно оборудване, необходими за безопасна работа с ИЙЛ и за радиационна защита;

5. инструкция за радиационна защита при извършване на дейността;

6. документ, удостоверяващ, че е осигурен индивидуален дозиметричен контрол на лицата, които ще извършват дейността;

7. експертни заключения за медицинска пригодност за работа в среда на йонизиращи лъчения и удостоверения за правоспособност, издадени по реда на наредбата по чл. 65, ал. 3 от ЗБИЯЕ, на лицата, които ще извършват дейността;

8. (изм. – ДВ, бр. 53 от 2019 г.) документ, че заявителят разполага с достатъчно финансови ресурси, необходими за безопасното осъществяване на дейността;

9. други документи, доказващи съответствието на дейността с приложими за нея нормативни изисквания.

(3) За регистрация за използване на ИЙЛ за немедицински образни изследвания заявителят прилага към заявлението по ал. 1:

1. обосновка на дейността от гледна точка на икономически, социални и други ползи, съпоставени с вредата от облъчването;

2. управленска и организационна структура и вътрешни правила, определящи отговорностите и задълженията на лицата, които ще извършват дейността;

3. описание на вида, типа и радиационните характеристики на ИЙЛ в обекта, в който заявителят предвижда да осъществява дейността, включително описание на радиационни фактори на въздействие и на предвидените средства за индивидуална защита и радиационен мониторинг при работа с ИЙЛ;

4. описание на предвидените мерки и средства за радиационна защита и за радиационен мониторинг при извършване на дейността;

5. заповеди за определяне на отговорник по радиационна защита и на лицата, които

ще извършват немедицински образни изследвания;

6. оценка на очакваните дози от външно облъчване на лицата, които ще извършват дейността, и на лицата, подложени на облъчване при немедицински образни изследвания;

7. инструкция за радиационна защита при извършване на дейността;

8. документ, удостоверяващ, че е осигурен индивидуален дозиметричен контрол на лицата, които ще извършват дейността;

9. експертни заключения за медицинска пригодност за работа в среда на йонизиращи лъчения и удостоверения за правоспособност, издадени по реда на наредбата по чл. 65, ал. 3 от ЗБИЯЕ, на лицата, които ще извършват дейността;

10. (изм. – ДВ, бр. 53 от 2019 г.) документ, че заявителят разполага с достатъчно финансови ресурси, необходими за безопасното осъществяване на дейността;

11. други документи, доказващи съответствието на дейността с приложими за нея нормативни изисквания.

(4) Документите, които се изискват по ал. 1 – 3, се прилагат в оригинал или като заверено копие на хартиен и електронен носител. В случаите, когато заявлението се подава по електронен път, документите се прилагат във вид на сканирани копия.

(5) Председателят на АЯР се произнася писмено в едномесечен срок по заявленията по ал. 1 и по документите по ал. 2 или 3.

Чл. 98в. (Нов – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) (1) Председателят на АЯР издава удостоверение за регистрация на дейности по чл. 56, ал. 3 от ЗБИЯЕ и разпорежда вписването му в публичния регистър по чл. 27, ал. 1, т. 2 от ЗБИЯЕ след установено изпълнение на изискванията по чл. 3.

(2) Удостоверението за регистрация по ал. 1 съдържа:

1. името на издаващия орган;

2. регистрационния номер на удостоверението;

3. правните основания за издаване на удостоверението;

4. идентификационни данни на заявителя, като се вземат предвид изискванията на Закона за защита на личните данни;

5. дейността, за която се издава удостоверението, и мястото, където тя се осъществява (включително ИЙЛ – предмет на дейността);

6. срока на валидност на регистрацията;

7. изисквания, свързани с предоставяне на информация относно осъществяването на дейността и източника на йонизиращо лъчение.

(3) Срокът на удостоверението за регистрация е до 5 години.

(4) При установено неизпълнение на изискванията по чл. 3 председателят на АЯР с мотивирана заповед постановява отказ за извършване на регистрация за дейност по чл. 56, ал. 3 от ЗБИЯЕ.

Чл. 98г. (Нов – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) (1) Лицата, които извършват дейности въз основа на издадено удостоверение за регистрация, уведомяват ежегодно председателя на АЯР за извършените дейности в съответните обекти и за изпълнението на изискванията по чл. 98в, ал. 2, т. 7.

(2) Лицата по ал. 1 са длъжни да извършват нови измервания, анализи и оценки в случай на промяна на обстоятелствата, при които е извършена регистрацията, като уведомяват председателя на АЯР за това.

(3) Контролът по спазване на нормативните изисквания за осигуряване на радиационна защита при осъществяване на дейностите по чл. 56, ал. 3 от ЗБИЯЕ се извършва в съответствие с чл. 100 от ЗБИЯЕ. При установени нарушения се прилагат съответните административнонаказателни разпоредби на ЗБИЯЕ.

(4) Лицата по ал. 1 са длъжни да спазват всички изисквания, свързани с изпълнението на нормативните изисквания за осигуряване на радиационна защита при осъществяване на дейността.

Чл. 98д. (Нов – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) Удостоверение за регистрация за дейност по чл. 56, ал. 3 от ЗБИЯЕ се прекратява в следните случаи:

1. с приключване на дейността;
2. с изтичане на срока на валидност;
3. при подадено заявление за прекратяване;
4. поради отнемане по реда на чл. 98е.

Чл. 98е. (Нов – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) Председателят на АЯР след писмено предупреждение с определен срок отнема с мотивирана заповед удостоверение за регистрация в случаите, когато:

1. лице, регистрирано за дейност по чл. 56, ал. 3 от ЗБИЯЕ, не изпълнява или нарушава:

- а) задължения по чл. 16 от ЗБИЯЕ, приложими за съответната дейност;
- б) забраните по чл. 17 от ЗБИЯЕ;
- в) предписания или наложени принудителни мерки по ЗБИЯЕ;

2. лице, регистрирано за дейност по чл. 56, ал. 3 от ЗБИЯЕ, е представило невярна информация, която е послужила като основание за извършване на регистрацията;

3. съществуват причини, свързани с националната сигурност и обществения ред, въз основа на мотивирано искане на компетентните държавни органи.

Чл. 98ж. (Нов – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) Прекратяването или отнемането на удостоверение за регистрация се вписва в съответния регистър по чл. 27, ал. 1, т. 2 от ЗБИЯЕ.

Чл. 98з. (Нов – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) (1) Председателят на АЯР може да изисква становища от специализираните контролни органи във връзка с извършването на регистрация за дейности по чл. 56, ал. 3 от ЗБИЯЕ.

(2) За процедурни въпроси, които не са уредени изрично в този раздел, се прилагат съответно разпоредбите на раздели II и VI.

Раздел VIII **(Нов – ДВ, бр. 37 от 2018 г.)** **Уведомление за дейности**

Чл. 98и. (Нов – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) (1) Лице, което извършва дейност по чл. 56, ал. 2 от ЗБИЯЕ, подава уведомление на хартиен носител или по електронен път при условията на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги.

(2) Към уведомлението по ал. 1 се прилага документ, удостоверяващ съответствие на дейността с изискванията и критериите, посочени в наредбата по чл. 26, ал. 3 от ЗБИЯЕ.

Чл. 98к. (Нов – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) (1) Списък на дейностите по чл. 56, ал. 2, т. 4 от ЗБИЯЕ, подлежащи на уведомление по реда на тази наредба, е даден в приложение № 2.

(2) Извършване на уведомление за дейности по ал. 1 се изисква и за дейности с ИЙЛ извън списъка по ал. 1, когато е доказано, че радиационният риск е незначителен.

Чл. 98л. (Нов – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) Лицата, които осъществяват дейности, подлежащи на уведомление, са длъжни:

1. да спазват приложимите за дейността изисквания по радиационна защита;
2. да извършват анализи, оценки и/или измервания при промяна на обстоятелствата, при които е подадено уведомлението, и да уведомяват за това председателя на АЯР;
3. (изм. – ДВ, бр. 53 от 2019 г.) писмено да уведомяват председателя на АЯР при прекратяване на дейността, вписана в регистъра по чл. 27, ал. 2 от ЗБИЯЕ.

Глава четвърта **ЛИЦЕНЗИИ И РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ПРЕВОЗ НА ЯДРЕН** **МАТЕРИАЛ, РАО И ДРУГИ**

РАДИОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА

Раздел I Общи разпоредби

Чл. 99. (1) (Изм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) По реда на тази глава се издават лицензиите и разрешенията по чл. 15, ал. 3, т. 5 и ал. 4, т. 7, 13 и 17 от ЗБИЯЕ.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

(3) Разпоредбите на тази глава не се прилагат за ядрен материал, РАО и/или други радиоактивни вещества, ако:

1. се превозват в границите на обекти, в които могат да бъдат извършвани дейности с тези материали въз основа на издадена лицензия и/или разрешение по реда на наредбата;

2. са неделима част от превозните средства;

3. са имплантирани или въведени в хора или животни за медицински или научни цели;

4. са вградени в потребителски стоки, утвърдени за продажба по съответния ред;

5. стойностите на специфичната им активност и общата активност на товара не превишават стойностите, определени в наредбата по чл. 26, ал. 4 ЗБИЯЕ;

6. са природни радиоактивни материали и руди, които не са предназначени за преработка и имат специфична активност, която не превишава десеткратния размер на стойностите, посочени в наредбата по чл. 26, ал. 4 ЗБИЯЕ.

(4) (Нова - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Международен превоз на РАО или отработено ядрено гориво се извършва въз основа на издадени лицензия или разрешение по ал. 1 и документ за потвърждаване на превоза съгласно § 16 от допълнителните разпоредби на ЗБИЯЕ, в случай че Република България е:

1. изпращаща държава - при превоз между държави членки или при износ извън Европейския съюз;

2. приемаща държава - при внос в Европейския съюз;

3. първата държава членка, в която товарът навлиза на територията на Европейския съюз при транзитно преминаване през територията на Европейския съюз.

(5) (Нова - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Заявител за издаване на документ за потвърждаване на международния превоз е:

1. товароизпращачът - в случаите по ал. 4, т. 1;

2. товарополучателят - в случаите по ал. 4, т. 2;

3. лицето, отговорно за превоза на територията на страната - в случаите по ал. 4, т. 3.

(6) (Нова - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Заявлението по ал. 4 се изготвя в стандартен формат, одобрен със заповед на председателя на АЯР съгласно § 16, ал. 2 от допълнителните разпоредби на ЗБИЯЕ.

(7) (Нова - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Документ за потвърждаване на превоза по ал. 4 не се изисква, ако:

1. активността и специфичната активност на товара не надвишават граничните стойности за освобождаване от регулиране съгласно чл. 26, ал. 3 ЗБИЯЕ;

2. ще се превозват неизползваеми закрити радиоактивни източници към техния доставчик, производител или към лицензирано съоръжение за управление на радиоактивни отпадъци;

3. ще се превозват радиоактивни материали, получени при преработка на отработено ядрено гориво и предназначени за по-нататъшна употреба;

4. ще се превозват радиоактивни отпадъци, които съдържат само естествени радионуклиди.

Чл. 100. (Доп. – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Заявлението за издаване на лицензия или разрешение по чл. 99, ал. 1 трябва да съдържа данните по чл. 4 при спазване на изискванията по чл. 5, ал. 7 и към него се прилагат:

1. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., отм., бр. 37 от 2018 г.);

2. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., отм., бр. 37 от 2018 г.);

3. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г., отм., бр. 53 от 2019 г.);

4. (доп. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) документи, удостоверяващи, че заявителят притежава финансови, технически и материални ресурси в обем, необходим за осъществяване на заявената дейност в съответствие с изискванията, нормите и правилата за ядрена безопасност и радиационна защита;

5. (отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.);

6. (отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.);

7. обосновка на продължителността на срока, за който се иска лицензията или разрешението;

8. други документи, които установяват съответствието с изискванията за извършване на съответната дейност.

Раздел II

Разрешение за превоз на ядрен материал

Чл. 101. (1) Към заявлението за издаване на разрешение за превоз на ядрен материал се прилагат документите по чл. 100, както и:

1. разрешения за превоз или съответстващите им административни актове, издадени от компетентните органи на държавата, приемаща товара, и на държавите, през които ще се извърши транзитен превоз - в случай на износ на ядрения материал;

2. спецификация на вида, формата и количеството на ядрения материал, включително обогатяване с дялящ се изотоп и радиоизотопен състав;

3. спецификация на транспортните опаковки: брой, тип, категория, транспортен индекс, индекс на безопасност по критичност;

4. документи, съдържащи информация за:

а) регистрационния номер на разрешението или лицензията, получени по реда на наредбата, при условията на които товарополучателят може да съхранява или използва ядрения материал - в случай на внос на ядрения материал или на превоз само на територията на страната;

б) предполагаемите начална и крайна дата на превоза;

в) отправната точка, маршрута на територията на страната, включително местата за транзитен престой, и крайния пункт за предаване на ядрения материал;

г) начина на превоз на територията на страната - шосеен, железопътен, речен, морски, въздушен, комбиниран, а при комбиниран - съответно междинните пунктове за заминаване и пристигане и данни за упълномощените за контакти лица на превозвачите;

5. документи, регламентиращи взаимоотношенията между товароизпращача и товарополучателя и между заявителя и подизпълнителите, свързани с превоза, извършван на територията на страната;

6. административни актове, издадени от съответните компетентни органи за утвърждаване на транспортните опаковки съгласно изискванията на наредбата по чл. 26, ал. 4 ЗБИЯЕ;

7. документи, удостоверяващи съответствието на превозните средства с изискванията и нормите за безопасен превоз и радиационна защита;

8. документи, удостоверяващи съответствието на товароподемните съоръжения с условията за безопасно извършване на товарно-разтоварните дейности;

9. акт на управителния орган на заявителя за определяне на:

а) отговорните лица за безопасността на превоза;

б) персонала, участващ в транспортните операции;

в) водачите на превозните средства, ако превозът е по шосе;

10. удостоверения за правоспособност, издадени по реда на чл. 65, ал. 3 ЗБИЯЕ на лицата, определени с акта по т. 9;

11. медицинско заключение за годността на всяко лице от персонала, което участва в транспортните операции;

12. (изм. – ДВ, бр. 53 от 2019 г.) документ за извършен оглед от лицензианта на състоянието на пътя по маршрута на превоза и заключение, че превозът може да бъде извършен безопасно;

13. документи, съдържащи информация за резултатите от радиометричните измервания, извършени съгласно изискванията на наредбата по чл. 26, ал. 4 ЗБИЯЕ;

14. програма за ядрена безопасност и радиационна защита;

15. аварийен план;

16. документ, удостоверяващ, че е осигурена физическата защита, съгласуван с компетентните органи на Министерството на вътрешните работи при условията и по реда на наредбата по чл. 113, ал. 4 ЗБИЯЕ;

17. инструкция за физическа защита;

18. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) документ, описващ управлението на дейността чрез последователност от процеси или действия, включително създадената организационна структура, мерките за контрол и механизма за предприемане на коригиращи действия;

19. документи, удостоверяващи, че ако превозът не може да се извърши или условията за превоз не могат да бъдат изпълнени, заявителят ще върне обратно товара в отправната точка, а товароизпращачът ще приеме товара.

(2) Към заявлението за издаване на разрешение за превоз на свежо (необлъчено) ядрено гориво не се прилага документ по ал. 1, т. 13.

(3) Към заявлението за издаване на разрешение за превоз на отработено (облъчено) ядрено гориво се прилагат документите по ал. 1, както и:

1. протоколи за готовността на транспортните опаковъчни комплекти за превоз на отработено ядрено гориво съгласно инструкциите за експлоатацията им;

2. протокол за проверка на херметичността на отработеното ядрено гориво;

3. таблица с параметрите на опаковъчните комплекти съгласно изискванията за ядрена безопасност при превоз на отработено ядрено гориво, определени в наредбата по чл. 26, ал. 4 ЗБИЯЕ;

4. картограми за зареждане на контейнерите с отработено ядрено гориво.

Раздел III

Лицензия за превоз на радиоактивни вещества,

различни от ядрен материал (Загл. доп. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.)

Чл. 102. Към заявлението за издаване на лицензия за превоз на радиоактивни вещества се прилагат документите по чл. 100, както и:

1. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) анкетен лист по образец, утвърден от председателя на АЯР, който съдържа информация за:

а) радиоактивните вещества, които се планира да бъдат превозвани във всяка транспортна единица - вид, физико-химически характеристики, количество, активност, UN номерата съгласно единната класификация на ООН;

б) транспортните опаковки - тип, категория, транспортен индекс;

в) максимално заявления или максимално допустимия сумарен транспортен индекс за всяко превозно средство;

г) начина за извършване на превозите - шосеен, железопътен, речен, морски, въздушен, комбиниран, а при комбиниран превоз - и междинните пунктове за пристигане и заминаване, данни за превозвачите и за упълномощените от тях лица за контакти;

д) консултанти за безопасността на превозите, отговорници за уведомяване на АЯР и дозиметристи;

е) извършвания индивидуален и общ радиометричен контрол, използвана радиометрична апаратура;

2. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) документи, регламентиращи взаимоотношенията между заявителя и подизпълнителите, свързани с превоза;

3. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) документи, удостоверяващи съответствието на превозните средства с изискванията и нормите за безопасен превоз и радиационна защита;

4. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) акт на управителния орган на заявителя за определяне на:

а) консултанти за безопасността на превоза, отговорници за уведомяване на АЯР и дозиметристи;

б) персонала, участващ в транспортните операции;

в) водачите на превозните средства - при превоз по шосе;

5. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) експертно заключение за медицинска пригодност на персонала;

6. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) удостоверения за правоспособност, издадени по реда на наредбата по чл. 65, ал. 3 ЗБИЯЕ и съгласно ратифицираните от Република България международни спогодби за превоз на опасни товари;

7. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) документ за осигурен индивидуален дозиметричен контрол на персонала;

8. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) инструкция за радиационна защита, аварийен план при превоз и програма за радиационен мониторинг;

9. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) вътрешни правила и процедури, определящи отговорностите и задълженията при периодичното проверяване и поддържане на транспортните опаковки, при подготовката на радиоактивния товар, транспортната документация и при операциите по превоза и транзитното съхранение на товара;

10. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) документи, удостоверяващи, че ако отделен превоз не може да се извърши или условията за превоз не могат да бъдат изпълнени, заявителят ще върне обратно товара в отправната точка, а товароизпращачът ще го приеме;

11. (отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.);
12. (отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

Раздел IV

Разрешение за еднократен превоз на радиоактивни вещества

Чл. 103. (1) Към заявлението за издаване на разрешение за еднократен превоз на радиоактивни вещества се прилагат документите по чл. 102, както и:

1. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) документи, съдържащи информация за:

а) разрешението, лицензията или друг административен акт, съгласно който товарополучателят може да съхранява или използва радиоактивните вещества;

б) предполагаемите начална и крайна дата на превоза и отправната точка, маршрута на територията на страната, включително местата за транзитен престой, и крайния пункт за приемане на радиоактивните вещества;

в) държавата на произход на товара, приемащата държава и държавите, през които ще се извърши транзитен превоз;

2. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) документи, регламентиращи взаимоотношенията между товароизпращача и товарополучателя и между заявителя и подизпълнителите, свързани с превоза;

3. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) административни актове, издадени от съответните компетентни органи, за утвърждаване на транспортните опаковки и други конструкции съгласно наредбата по чл. 26, ал. 4 ЗБИЯЕ;

4. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) разрешения за превоз или съответстващите им административни актове, издадени от компетентните органи на държавата, приемаща товара, и на държавите, през които ще се извърши транзитен превоз, след напускане на българската територия - в случай на износ или транзитен превоз на радиоактивни материали;

5. (отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

(2) В зависимост от вида и характеристиките на радиоактивните вещества председателят на АЯР може да изиска заявителят да представи:

1. документ, удостоверяващ, че е осигурена физическата защита, съгласуван с компетентните органи на Министерството на вътрешните работи при условията и по реда на наредбата по чл. 113, ал. 4 ЗБИЯЕ;

2. инструкция за физическата защита;

3. (нова - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) документ, удостоверяващ, че товароизпращачът/товарополучателят има право да извършва дейности със стоки и технологии с възможна двойна употреба съгласно Закона за експортния контрол на продукти, свързани с отбраната, и на изделия и технологии с двойна употреба.

Раздел V

Разрешение за транзитен превоз на ядрен материал, РАО, отработено гориво или други радиоактивни вещества

Чл. 104. (1) (Доп. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Към заявлението за издаване на разрешение за транзитен превоз на РАО или други радиоактивни вещества, различни от ядрен материал, се прилагат документите по чл. 102 и 103, както и:

1. документ, съдържащ информация за:

а) (отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.);

б) държавата на произход на товара, приемащата държава и държавите, през които ще се извърши транзитен превоз;

в) граничните пунктове при влизане и излизане от страната и предполагаемите дати за преминаването им;

2. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) документ, удостоверяващ, че товароизпращачът има право да извършва дейности със стоки и технологии с възможна двойна употреба, издаден от съответния компетентен орган по Закона за експортния контрол на продукти, свързани с отбраната, и на изделия и технологии с двойна употреба;

3. документ, удостоверяващ, че е осигурена физическата защита при превоза, съгласуван с компетентните органи на Министерството на вътрешните работи при условията и по реда на наредбата по чл. 113, ал. 4 ЗБИЯЕ;

4. инструкция за физическа защита.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Към заявлението за издаване на разрешение за транзитен превоз на ядрен материал или отработено гориво се прилагат документите по чл. 101, както и документ, съдържащ информация за:

1. държавата на произход на товара, приемащата държава и държавите, през които ще се извърши транзитен превоз;

2. граничните пунктове при влизане и излизане от страната и предполагаемите дати за преминаването им.

Глава пета

КОНТРОЛ ПРИ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ЗБИЯЕ И НА УСЛОВИЯТА НА ИЗДАДЕНИТЕ ЛИЦЕНЗИИ И РАЗРЕШЕНИЯ (Загл. изм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.)

Чл. 105. (Изм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) (1) Председателят на АЯР осъществява контрол по спазване на нормативните изисквания за безопасно осъществяване на дейностите по чл. 15, ал. 3 и 4 и чл. 56, ал. 2 и 3 от ЗБИЯЕ, както и контрол по спазване на условията на издадените лицензии и разрешения.

(2) Председателят на АЯР извършва превантивен, текущ и последващ контрол за спазване на нормативните изисквания за дейностите по ЗБИЯЕ, Устройствения правилник на АЯР и наредбата.

(3) Контролът по ал. 2 се извършва чрез проверки по документи и/или проверки на място от инспектори, които са длъжностни лица от състава на АЯР и са определени със заповед на председателя на АЯР по реда на ЗБИЯЕ и Устройствения правилник на АЯР.

(4) Председателят на АЯР прилага степенуван подход при изпълнението на

контролните си правомощия, утвърждава програми за контролната дейност на АЯР и представя ежегодно обобщена информация за изпълнението на тази дейност в доклада по чл. 5, т. 10 от ЗБИЯЕ.

Чл. 106. (Изм. и доп. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) Инспекторите на АЯР извършват проверки на място самостоятелно или съвместно с представители на други органи, на които законът възлага осъществяването на специализиран контрол.

Чл. 107. Председателят на АЯР ръководи контролната дейност на инспекторите на АЯР и в съответствие с нормативните актове одобрява правила за извършване на инспекционната дейност, с които се определят видовете проверки, периодичността и начините на провеждането им, редът за оформяне на резултатите от проверките, координацията, както и други конкретни мерки за обезпечаване на законосъобразното и пълноценното осъществяване на контролната дейност.

Чл. 108. (Изм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) Инспекторите на АЯР могат да извършват проверки на дейността на лица, които осъществяват услуги или доставки за лица, които осъществяват дейности по наредбата, за установяване на факти и обстоятелства, свързани с изпълнението на условията на лицензията или разрешението, както и във връзка с изпълнението на нормативните изисквания за осъществяване на дейност въз основа на регистрация или уведомление.

Чл. 109. (1) (Доп. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) За резултатите от проверките на място при започване и при извършване на регулирана дейност по ЗБИЯЕ инспекторите съставят констативен протокол, към който прилагат събраните при проверката доказателства, обяснения и резултатите от извършените наблюдения, измерване и/или изпитване.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Протоколът се довежда до знанието на проверяваното лице.

(3) Въз основа на резултатите от проверката инспекторите могат:

1. да дават задължителни предписания на проверяваните лица;
2. да съставят актове за административни нарушения;
3. да предлагат на председателя на АЯР налагането на принудителни административни мерки.

(4) Лицата, на които са дадени задължителни предписания, уведомяват в определения им срок инспекторите на АЯР за тяхното изпълнение.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) Инспекторите на АЯР извършват последващ контрол чрез проверки по документи и/или проверки на място за изпълнението на дадените предписания и препоръки.

Чл. 110. (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

Глава шеста

РЕГИСТРИ

Чл. 111. (Изм. – ДВ, бр. 4 от 2016 г., бр. 37 от 2018 г.) (1) В АЯР се водят публични регистри, в които се вписват:

1. лицензии и разрешения, както и тяхното изменение, подновяване, прекратяване и отнемане;

2. (доп. – ДВ, бр. 53 от 2019 г.) удостоверения за регистрация и удостоверения за правоспособност, издадени от председателя на АЯР, както и тяхното прекратяване и

отнемане;

3. подадени уведомления за извършване на дейности по чл. 56, ал. 2 от ЗБИЯЕ.

(2) В регистрите по ал. 1, т. 1 и 2 се вписват:

1. регистрационният номер на съответния административен акт;
2. датата на издаване на административния акт;
3. срокът на валидност на акта;
4. видът на издадения административен акт;
5. идентификационни данни за заявителя при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни;
6. ограничителни условия – в случаи на издаване на лицензия за отделни етапи от дейността, за част от обекта и в други случаи, свързани с обхвата на дейността;
7. данни относно последващите изменения на административния акт, както и данни относно неговото прекратяване, когато е извършено с изричен акт;
8. дейността, за която се издава съответният акт.

(3) В регистъра по ал. 1, т. 3 се вписва информацията по ал. 2, т. 5 и дейността, за която е извършено уведомление.

(4) В случаите, когато председателят на АЯР отказва да издаде лицензия, разрешение, удостоверение за регистрация или удостоверение за правоспособност, в регистрите по ал. 1 се вписват и:

1. регистрационният номер и датата на заповедта на председателя на АЯР за отказ за издаване на съответния акт;
2. видът на искания административен акт;
3. идентификационни данни за заявителя.

(5) Към всеки регистър по ал. 1 се поддържа архив, в който се съхраняват документите за всички издадени разрешения, лицензии, удостоверения за регистрация или удостоверения за правоспособност, както и за вписване в регистъра на дейности по чл. 56, ал. 2 от ЗБИЯЕ.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. (Доп. – ДВ, бр. 37 от 2018 г.) "Заявител" е лице, което е подало или от чието име е подадено заявление по реда на наредбата за уведомление или регистрация на дейност по ЗБИЯЕ или издаване, изменение, подновяване или прекратяване на лицензия или разрешение по ЗБИЯЕ, както и:

а) страните по сделката при подадено заявление за издаване на разрешение за сделка с ядрено съоръжение;

б) лицензиантът на ядреното съоръжение при подадено заявление за внос или износ на ядрен материал по чл. 40, ал. 1 ЗБИЯЕ или едноличен търговец или юридическо лице, което иска да осъществи вноса или износа на основание чл. 40, ал. 2 ЗБИЯЕ.

1а. (Нова – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) "Идентификационни данни на заявителя" са собственото, бащиното и фамилното име, единният граждански номер, месторождението, постоянният и настоящият адрес в Република България – за физическите лица, и пълното наименование, седалището и адресът на управление, данните от документа за регистрация и единният идентификационен код или код по БУЛСТАТ, както и собственото, бащиното и фамилното име на лицата, които имат представителна власт съгласно актуалната регистрация – за юридическите лица и едноличните търговци.

2. (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

3. (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

4. "Лицензиант" е лице, на което по реда на ЗБИЯЕ и на наредбата е издадена лицензия, която е влязла в сила и не е прекратена.

5. "Титуляр на разрешение" е лице, на което по реда на ЗБИЯЕ и на наредбата е издадено разрешение, което е влязло в сила и не е прекратено.

6. "Окончателно прекратяване на експлоатацията на ядрено съоръжение" е заключителен етап от периода на експлоатация на ядреното съоръжение, през който ядреното съоръжение се привежда в състояние, характеризиращо се с липса на ядрено гориво на площадката на съоръжението или с разполагане на горивото в границите на площадката, но само в специални хранилища, предназначени за продължително безопасно съхраняване на ядреното гориво.

7. "Кондициониране на РАО" са дейности, в резултат на които се получава опаковка РАО, годна за манипулиране, превозване, съхраняване и/или погребване. Кондиционирането включва дейности, целящи получаване на РАО в твърда форма и пакетиране на РАО.

8. (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

9. "Опаковъчен комплект" е съвкупност от елементи, които са необходими за пълно изолиране на радиоактивното съдържание на комплекта от околната среда.

10. "Опаковка" е опаковъчен комплект с неговото радиоактивно съдържание.

11. "Превоз" е промяна на местонахождението, специфично преместване (транспортиране, придвижване) на даден товар, включващо, ако е наложителен, транзитен престой и временно складиране, от мястото на произход на товара до мястото на неговото предназначение.

12. "Превозвач" е всяко лице, което извършва превоз на радиоактивни материали чрез различни видове превозни средства.

13. "Превозно средство" е:

а) при превоз по шосе - товарен автомобил или седлови влекач с полуремарке;

б) при превоз по железопътна линия - железопътна платформа или железопътен вагон;

в) при превоз по воден път - всеки плавателен съд, трюм, отсек или обозначена част

на палубата на плавателния съд;

г) при превоз по въздуха - всеки летателен апарат (товарен или пътнически самолет).

13а. (Нова - ДВ, бр. 76 от 2012 г.) "Система за управление на дейността" е съвкупност от взаимосвързани елементи, които установяват политиката и целите на организацията и спомагат за постигането им по ефективен и ефикасен начин. Тези елементи включват: структура; ресурси (персонал, оборудване, финансови ресурси); процеси (работни практики); културата на организацията. Системата за управление на дейността интегрира всички изисквания по безопасност в тяхната взаимосвързаност с всички други изисквания относно здраве, околна среда, сигурност, качество и икономика по такъв начин, че принципът за приоритет на безопасността да бъде обезпечен, включително чрез осигуряване на възможност за поддържане и развитие на културата по безопасност.

14. "Товар" е опаковка или опаковки, пратка от радиоактивен материал, който е класифициран, опакован, маркиран, снабден с етикети и във всяко отношение е приведен в подходящото състояние за превоз съгласно нормативните изисквания.

15. "Товароизпращач" е всяко лице, което подготвя за превоз товара и съпътстващите го транспортни документи и ги представя за превоз по определено направление.

16. "Товарополучател" е всяко лице, което получава превозвания за него товар.

§ 1а. (Нов – ДВ, бр. 4 от 2016 г.) (1) Председателят на АЯР и упълномощени от него служители на агенцията имат право на достъп до Национална база данни "Население", поддържана от Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

(2) Министерството на регионалното развитие и благоустройството чрез Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване" предоставя на лицата по ал. 1 следната информация от Регистъра на населението – Национална база данни "Население":

1. ЕГН;
2. име (собствено, бащино и фамилно);
3. промени в имената;
4. месторождение;
5. постоянен адрес;
6. настоящ адрес;
7. документ за самоличност;
8. данни за смърт (дата на смъртта, номер, дата и място на съставяне на акта).

(3) Информацията по ал. 2 се предоставя безвъзмездно на АЯР само за служебни цели при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни.

§ 16. (Нов – ДВ, бр. 53 от 2019 г.) Документите, които се изискват по чл. 98а, т. 3, както и удостоверенията за правоспособност по чл. 75, ал. 2, т. 10, чл. 98б, ал. 2, т. 7 и ал. 3, т. 9, чл. 101, ал. 1, т. 10 и чл. 102, т. 6 от тази наредба се осигуряват по служебен път.

§ 2. (1) Лицата, които възнамеряват да подадат заявление за издаване на лицензия и/или разрешение по реда на наредбата, могат преди това да поискат председателят на АЯР да изрази мнение по определени въпроси от процедурен характер.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

§ 3. В случаите по чл. 17 и 18 на лицензианта или на титуляря на разрешение може да се връчи екземпляр от лицензията или разрешението с отразените изменения при запазване срока на действие на първоначалната лицензия или разрешение.

§ 4. Редът за пускане на енергиен блок на ядрена централа след презареждане на ядреното гориво се определя с условията на издадената лицензия за експлоатация на ядреното съоръжение.

§ 5. (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2012 г.).

§ 6. Председателят на АЯР одобрява със заповед образци на заявления, които се обявяват на официалната страница на АЯР в интернет.

§ 7. Председателят на АЯР дава указания за прилагането на наредбата и издава ръководства, методики и други документи за нейното прилагане.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 8. Когато наредбата предвижда да се прилагат подзаконови актове по прилагането на ЗБИЯЕ, които към момента на влизането ѝ в сила все още не са приети и влезли в сила, се прилагат съответно подзаконовите нормативни актове, издадени на основание на Закона за използване на атомната енергия за мирни цели, доколкото не противоречат на ЗБИЯЕ.

§ 9. Ако в зависимост от естеството на дейностите ЗБИЯЕ и наредбата изискват последователното издаване на повече от едно разрешение и някои от тях са издадени по реда на Наредба № 5 от 1988 г. за издаване на разрешения за използване на атомна енергия (обн., ДВ, бр. 13 от 1989 г.; изм. и доп., бр. 37 от 1993 г. и бр. 12 от 2001 г.), повторното издаване по реда на наредбата на съответстващите им по ЗБИЯЕ разрешения не е необходимо.

§ 10. (1) Процедурата по предоставяне на държавно предприятие "Радиоактивни отпадъци" на имуществото на заварените към дата на влизане в сила на наредбата съоръжения за управление на РАО - държавна собственост, започва в сроковете, предвидени в ЗБИЯЕ.

(2) До датата на издаване на лицензия или разрешение на държавно предприятие "Радиоактивни отпадъци" за извършване на дейност със съоръженията по ал. 1 тези съоръжения се експлоатират от заварените титуляри на разрешения при условията на разрешенията, които са им издадени.

§ 11. (1) Лицата, които към датата на влизане в сила на наредбата не притежават разрешение по реда на Наредба № 5 от 1988 г. за издаване на разрешения за използване на атомна енергия, но в чиято фактическа власт се намират ИЙЛ, са длъжни в 3-месечен срок от влизането в сила на наредбата да поискат разрешение за временното им съхраняване до предаването им като РАО. За неизпълнение на това задължение лицата носят отговорност по чл. 138, ал. 2 и 3 ЗБИЯЕ.

(2) Лицата по ал. 1, за които е открито производство по несъстоятелност или ликвидация, са длъжни да съхраняват безопасно ИЙЛ до предаването им като РАО.

§ 12. Ако към датата на влизане в сила на наредбата определените в чл. 24, ал. 1 и 2 срокове за подаване на заявление за подновяване на действащи лицензии и разрешения са изтекли, лицензиантът или титулярят на разрешението може да подаде заявление за подновяване най-късно до изтичането на срока на лицензията или разрешението.

§ 13. Наредбата се приема на основание чл. 26, ал. 1 от Закона за безопасно използване на ядрената енергия.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 206 на Министерския съвет от 27 септември 2005 г. за приемане на Устройствен правилник на Министерството на икономиката и енергетиката

(ДВ, бр. 78 от 2005 г., в сила от 1.10.2005 г.)

.....
§ 3. Навсякъде думите "министъра на енергетиката и енергийните ресурси", "министърът на енергетиката и енергийните ресурси", "Министерство на енергетиката и енергийните ресурси" и "Министерството на енергетиката и енергийните ресурси" се заменят съответно с "министъра на икономиката и енергетиката", "министърът на икономиката и енергетиката", "Министерство на икономиката и енергетиката" и "Министерството на икономиката и енергетиката" в следните нормативни актове:

.....
5. Наредбата за реда за издаване на лицензии и разрешения за безопасно използване на ядрената енергия, приета с Постановление № 93 на Министерския съвет от 2004 г. (ДВ, бр. 41 от 2004 г.);

.....
§ 24. Министърът на финансите да извърши необходимите промени по бюджетите на съответните администрации във връзка със създаването на Министерство на икономиката и енергетиката.

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 229 на Министерския съвет от 25 септември 2012 г.
за приемане на нормативни актове по прилагането на Закона за безопасно използване на ядрената енергия
(ДВ, бр. 76 от 2012 г.)

.....
§ 2. В Наредбата за реда за издаване на лицензии и разрешения за безопасно използване на ядрената енергия, приета с Постановление № 93 на Министерския съвет от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 41 от 2004 г.; изм., бр. 78 от 2005 г. и бр. 93 от 2009 г.), се правят следните изменения и допълнения:

.....
§ 3. (1) Заварените незавършени производства по издаване на лицензии и разрешения за дейности, които влизат в обхвата на приложение № 2 към чл. 73, ал. 4 от Наредбата за реда за издаване на лицензии и разрешения за безопасно използване на ядрената енергия, подлежат на прекратяване.

(2) Прекратяването на производства по ал. 1 се извършва от председателя на Агенцията за ядрено регулиране въз основа на подадено заявление по чл. 73, ал. 6.

§ 4. (1) Заварените издадени и влезли в сила лицензии и разрешения, срокът на които не е изтекъл, с предмет, който влиза в обхвата на приложение № 2 към чл. 73, ал. 4 от Наредбата за реда за издаване на лицензии и разрешения за безопасно използване на ядрената енергия, подлежат на прекратяване.

(2) Прекратяването на лицензиите и разрешенията по ал. 1 се извършва със заповед на председателя на Агенцията за ядрено регулиране въз основа на подадено от лицензианта заявление по чл. 73, ал. 6.

.....
Приложение № 1

към чл. 40, ал. 1, т. 1, буква "а"
(Изм. и доп. – ДВ, бр. 76 от 2012 г.)

Структура на отчет за анализ на безопасността на ядрено съоръжение (ОАБ)

1. Раздел I. Въведение

1.1. Предназначение на ядреното съоръжение;

1.2. Обща характеристика на ядреното съоръжение;

- 1.3. Цели и критерии по безопасност;
- 1.4. Структура на ОАБ, цели и обхват на всеки раздел;
- 1.5. Списък на нормативните документи и приложимите стандарти.
2. Раздел II. Общи характеристики на ядреното съоръжение
  - 2.1. Генерален план на ядреното съоръжение;
  - 2.2. Описание на принципната схема на ядреното съоръжение;
  - 2.3. Общи и специфични проектни критерии;
  - 2.4. Основни технически характеристики;
  - 2.5. Режимы на експлоатация;
  - 2.6. Концепция за осигуряване на безопасността;
  - 2.7. Основни технически решения на технологичните системи и оборудване;
  - 2.8. Основни принципи за организация на експлоатацията;
  - 2.9. Осигуряване на качеството.
3. Раздел III. Оценка на площадката на ядреното съоръжение
  - 3.1. Географски, топографски и демографски условия на местоположението на площадката;
  - 3.2. Техногенни фактори, характерни за площадката;
  - 3.3. Хидро-метеорологични условия;
  - 3.4. Геоложки, хидрогеоложки, сеизмични и инженерно-геоложки условия;
  - 3.5. Въздействие на ядреното съоръжение върху околната среда и населението;
  - 3.6. Програми за наблюдение и контрол на параметрите на площадката;
  - 3.7. Специфични характеристики на площадката за целите на аварийното планиране и управлението на аварията;
  - 3.8. Списък на външните въздействия на площадката.
4. Раздел IV. Основни критерии и подходи при проектиране на сградите, системите и елементите на ядреното съоръжение
  - 4.1. Основни нормативни критерии и изисквания при проектиране на сградите, системите и елементите;
  - 4.2. Класификация на системите и елементите по влиянието им на безопасността, по клас на качество и по сеизмична устойчивост;
  - 4.3. Описание и обосноваване на компоновката на ядреното съоръжение;
  - 4.4. Въздействия, възникващи при нормална експлоатация и при преходни режими. Характеристики на въздействията;
  - 4.5. Проектни съчетания на натоварване на съоръженията и сградите на ядреното съоръжение;
  - 4.6. Защита на площадката от опасни геоложки процеси и наводнения;
  - 4.7. Методи за обосноваване и критерии за осигуряване устойчивостта на сградите и съоръженията на ядреното съоръжение;
  - 4.8. Определяне на натоварванията, произтичащи от външни и вътрешни динамични въздействия;
  - 4.9. Сгради, съоръжения, строителни конструкции, основи и фундаменти;
  - 4.10. Обосновка на якостта и работоспособността на системите и елементите на ядреното съоръжение;
  - 4.11. Ергономични и други изисквания, свързани с човешкия фактор и взаимодействието човек - машина;
  - 4.12. Основни критерии при изграждане на системите за физическа защита и за пожарна и аварийна безопасност.
5. Раздел V. Описание на системите и елементите на ядреното съоръжение и съответствието им с проектните изисквания
  - 5.1. Основни технологични системи и елементи, които осигуряват нормалната експлоатация на ядреното съоръжение (подробно описание на всяка отделна система с нейните елементи);
  - 5.2. Системи за безопасност: защитни, локализиращи, управляващи и обезпечаващи;
  - 5.3. Системи и средства за контрол и управление;
  - 5.4. Системи за електрозахранване;

- 5.5. Спомагателни системи;
- 5.6. Системи за физическа защита и пожарна и аварийна безопасност.
- 6. Раздел VI. Управление на РАО – за ядрените съоръжения, в които се получават РАО или които са предназначени за управление на РАО
  - 6.1. Източници и характеристики на РАО;
  - 6.2. Критерии за приемане на РАО в съоръжението и изисквания към опаковките;
  - 6.3. Система за управление на газообразни РАО;
  - 6.4. Система за управление на течни РАО;
  - 6.5. Система за управление на твърди РАО;
  - 6.6. Радиационен контрол и система за вземане на проби.
- 7. Раздел VII. Управление на ядреното гориво – за ядрените съоръжения, в които се използва и/или съхранява ядрено гориво
  - 7.1. Система за контрол и отчет на ядрения материал;
  - 7.2. Входящ контрол на горивото;
  - 7.3. Критерии за определяне на дефектно гориво;
  - 7.4. Манипулации с горивото: оборудване, елементи, процедури;
  - 7.5. Третиране на горивото в случай на повреди или откази;
  - 7.6. Радиационни полета, контрол на замърсяването с радиоактивни вещества и очаквани изхвърляния на радионуклиди в околната среда при нормална експлоатация.
- 8. Раздел VIII. Радиационна защита
  - 8.1. Цели и критерии по радиационна защита и стратегия за тяхното достигане и изпълнение;
  - 8.2. Оптимизиране на радиационната защита;
  - 8.3. Източници на йонизиращи лъчения;
  - 8.4. Отчитане на компановката на сградите, съоръженията и оборудването и на конструктивните особености при проектиране на радиационната защита;
  - 8.5. Оценка на облъчването с йонизиращи лъчения на персонала при нормална експлоатация и при аварии;
  - 8.6. Програма за радиационен мониторинг.
- 9. Раздел IX. Експлоатация
  - 9.1. Организационна структура на експлоатиращия;
  - 9.2. Подготовка и квалификация на персонала;
  - 9.3. Инструкции и процедури;
  - 9.4. Техническо обслужване и ремонт;
  - 9.5. Мерки за осигуряване и поддържане на културата по безопасност;
  - 9.6. Система за обратна връзка от експлоатационния опит;
  - 9.7. Управление на стареенето на оборудването;
  - 9.8. Осигуряване на физическа защита;
  - 9.9. (Доп. – ДВ, бр. 76 от 2012 г.) Аварийно планиране и готовност за действия при аварии, включително взаимодействие и координация с органите на изпълнителната власт, участващи в реагирането при авария.
- 10. Раздел X. Анализ на безопасността на съоръжението, включително анализ на аварията
  - 10.1. Методи за анализ на безопасността на съоръжението;
  - 10.2. Списък и класификация на изходните събития и на проектните аварии;
  - 10.3. Начални условия; изходни данни за изчисленията; описание и обосновка на използваните модели; критерии за приемливост;
  - 10.4. Анализ на проектните аварии;
  - 10.5. Анализ на надпроектните аварии и мерки за управлението им;
  - 10.6. Обосновка на приемливостта на нивото на безопасност на ядреното съоръжение и/или на необходимостта от планиране на мерки за повишаване на безопасността.
- 11. Раздел XI. Предела и условия за експлоатация
  - 11.1. Предела за безопасност;
  - 11.2. Стойности на параметрите за задействане на системите за

безопасност;

11.3. Експлоатационни предели и условия;

11.4. Изпитвания, проверки, надзор и оперативен контрол на системите, важни за безопасността;

11.5. Минимален брой на оперативния персонал при различни експлоатационни състояния, включително на правоспособния и квалифицирания персонал на блоковия пулт за управление;

11.6. Действия на персонала при отклонения.

12. Раздел XII. Управление на качеството

12.1. Проектиране и анализи;

12.2. Изграждане на съоръжението;

12.3. Експлоатация;

12.4. Извеждане от експлоатация.

13. Раздел XIII. Извеждане от експлоатация - за ядрени съоръжения, които се извеждат от експлоатация

13.1. Концепция за извеждане от експлоатация;

13.2. Характеристики на съоръжението с оглед на дезактивационните и демонтажните работи;

13.3. Прогнозен инвентарен списък на радиоактивните и други опасни материали в съоръжението;

13.4. Управление на РАО при извеждане от експлоатация;

13.5. Освобождаване от контрол на материали за повторно използване - критерии, прогнозни количества, варианти за повторно използване, рециклиране и/или управление като конвенционални отпадъци;

13.6. Мероприятия, системи и оборудване за дезактивация и демонтаж на съоръженията.

14. Раздел XIV. Анализ на безопасността след затваряне - за ядрени съоръжения за погребване на РАО

14.1. Характеристики на РАО;

14.2. Защитни инженерни и естествени бариери;

14.3. Освобождаване на радионуклиди от съоръжението при нормални условия;

14.4. Освобождаване на радионуклиди от съоръжението при нарушаване на защитните бариери, включително човешка дейност на площадката;

14.5. Трансфер на радионуклиди до населението и оценка на облъчването с йонизиращи лъчения;

14.6. Дълговременна стабилност на съоръжението;

14.7. Анализ на резултатите, изводи и заключения.

Приложение №

2

към чл. 98к, ал. 1

(Ново - ДВ, бр. 76 от 2012 г.,

изм., бр. 37 от 2018 г.)

Списък на дейностите с ИЙЛ, за които не се изискват лицензи и разрешения, но които подлежат на контрол по ЗБИЯЕ, по отношение на спазването на изискванията за радиационна защита

1. Използване на дентални рентгенови уредби за секторни графии.

2. Използване на остеоденситометри за определяне на костната плътност на крайници.

3. Използване на рентгенови апарати за елементарен и микроструктурен анализ на материали:

3.1. рентгенови анализатори за химичен анализ;

3.2. апарати за рентгенофлуоресцентен и рентгеноструктурен анализ.

4. Използване на рентгенови апарати за контрол на ръчен багаж и колетни пратки.

5. Използване на газхроматографи и електронни микроскопи.

6. Използване на закрити източници от категория 5.